

60.008

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 150-490, 350-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 1.

bb 1. tíz új filmet mutatnak be novemberben - november 7-13:
szovjet filmhét

i s/gk/m/fm

1963. november 1.

novemberben tíz új játékfilmet tűznek műsorukra a budapesti mozik. a bemutatók között szerepel fábrý zoltán rendező „nappali sötétség”, most elkészült alkotása. a forgatókönyvet palotai boris „a madarak elhallgattak”, című regénye nyomán fábrý zoltán írta. a második világháború idején játszódó történet főszereplői básti lajos, szegedi erika, béres ilona, ladányi ferenc és várkonyi zoltán. az operatőr tóth jános. a film felvételeit a hunnia filmstúdióban és tihanyban forgatják.

a magyar filmélet novemberi legjelentősebb eseménye a november 7-13 között megrendezendő szovjet filmhét lesz. többek között bemutatják szamszonov rendezésében visnyevszkij „optimista tragédia”, című színművének szélesvásznú filmváltozatát. a cannes-i filmfesztivál díjnyertes alkotásában több nálunk is ismert színészt láthat viszont a közönség. a komiszárnó szerepét margarita vologyina játssza, alekszej matrózt vjacseszlav tyihonov, a kitűnő fiatal filmszínész személyesíti meg. az anarchista vezér szerepében borisz andrejevet láthatjuk. - az ünnepi filmhéten előadják továbbá az antonov „üresjárat”, című elbeszéléséből készült játékfilmet, amelyet vengerov rendezett. a főbb szerepeket tamara szjomina, georgij jumatov és alekszandr gyemjanyenko játssza. - a szovjet filmnapok harmadik bemutatója ilja frez rendező „papát vásároltam”, című lírai hangú játékfilmje. a szovjet filmnapokon több nagysikerű alkotást felújítanak. ismét a mozik vásznára kerül a „szállnak a darvak”, az „emberi sors”, a „ballada a katonáról”, a „tisza égbolt”, az „egy év kilenc napja”, és az „iván gyermekkor”, című film.

/folyt.köv./

le

bb 1. /tiz uj ... 1. folyt./ m

novemberben tűzik műsorra alan sillitoe „a hosszutávutó magányossága„ című elbeszélésének angol filmváltozatát, amelyet tony richardson rendezett. a főszerepet tom courtenay játssza. - a hónap egyik legérdekesebb bemutatójának paul ronald angol rendező „hitler élete„ című nyugatnémet dokumentumfilmje ígérkezik. a film számos, eddig ismeretlen filmanyag és fénykép felhasználásával mutatja be a német fasizmus uralomrajutását, sötét korszakát és bukását. - dolbert mann, a nálunk is bemutatott díjnyertes „marty„ alkotója rendezte „az utolsó szerelem„ című amerikai filmet, amelynek főszerepét két világhírű színművész, kim novak és fredric march játssza. /mti/

---

bb 2. berkenye „szüret„ tokajban

vid/tr/m/ká

1963. november 1.

tokajban és tarcalon a piacokon megjelent a berkenye. mind a gyerekek, mind pedig a háziasszonyok körében nagy népszerűségnek örvend ez a gyümölcs, amelyből befőttet készítenek.

a pomológusok megállapítása szerint a berkenye ennek a vidéknek őshonos fája, s legészakibb lelőhelye. jelenleg 48 fát tartanak nyilván a tokaji kopasz hegy keleti lejtőjén és az ugynevezett csepegő völgyben. tiz fa életkora meghaladja a 200 évet. ezeket az ugynevezett „hagyásfák„-at az egykori erdők kiirtásakor hagyták meg. /mti/

---

bb 4. lengyel vendégszereplő az erkel színházban

i ol/tr/m/fm

1963. november 1.

kazimierz pustelak, a varsói operaház első lírai tenorja novemberben az erkel színházban vendégszerepel. a lengyel művész november 9-én hoffmann-t, 11-én a rigolettóban a mantuai herceget alakítja. /mti/

-2-

bb 3. a tervek szerint: egyirányu forgalom lesz a belváros és a belső városnegyedek szűk utcáiban

i nbj/lk/m/vg

1963. november 1.

a szűk belvárosi utcákban kereszteződésekben és a kálvin-téren mind gyakoribbak a „dugók„, sokszor szinte lehetetlen a parkirozás, a rakodás miatt várakozó teherautók is lassítják a forgalmat.

a szakemberek már korábban foglalkoztak ezzel a kérdéssel és legutóbb az erre a célra életre hívott operatív bizottság újabb javaslatokat terjesztett elő. az egyik ilyen fontos indítvány: a belvárosban, később az egész belső városnegyedben a szűk utcákban - kivéve az olyan főutvonalakat, mint a kossuth lajos utca, a tanács körút stb. - egyirányu forgalmat alakítsanak ki. ezzel meggyorsíthatják a közlekedést, csökkenthetik a balesetveszélyt - s ami még lényegesebb - megoldhatják a parkirozás nehéz problémáját. az már igazolódott, hogy sem a belvárosban, sem a belső városnegyedekben nagyobb térségeket a városrendezés nem adhat parkirozásra, hiszen zöldterület kialakítására sem jut elég hely. egyirányu forgalom esetén azonban még szűk utcákban is parkirozhatnak az uttest szélén a kocsik, s nem okoznak ezzel forgalmi akadályt.

a másik fontos javaslat: egyes utvonalak kritikus szakaszain csúcsforgalmi időben ne csak parkirozási hanem megállási tilalmat is rendeljenek el.

szorgalmazzák a szakemberek azt is, hogy a belvárosban észak és dél felé egyirányu főutvonalait jelöljenek ki. ennek nincs komolyabb akadálya, hiszen észak-pest felé most is a károlyi utcán-petőfi sándor utcán egyirányban közlekednek a kocsik, hasonlóképpen dél-pest felé a váci utcában. csak hogy itt kénytelenek a hidra rátérni. ennek kiküszöbölésére ezt a főutvonalat a királyi páli utcában kell tovább vezetni, s kialakítására egy lakóházat kell majd lebontani.

a szakemberek hangsúlyozzák, hogy az új forgalmi rendet legkésőbb jövő év tavaszán életbe kell léptetni, hogy azt az orszábet-híd átadásáig megszokják a gépjárművezetők, s időközben esetleges korrekciókat is végre lehessen hajtani. /mti/

-3-

bb 5. már a feketeholló is ritka - több mint kétszáz madárfajta él a mátrában

vid/tr/m/ká

1963. november 1.

a mátra és környékének madárvilágáról érdekes adatokat gyűjtött nagy gyula, a gyöngyösi mátra múzeum vezetője. felmérése szerint a mátrában több mint kétszáz madárfajta él, az országban előforduló madaraknak mintegy hatvan százaléka. a vándormadarak között legjellegzetesebb a kövirigó és a vizirigó, amely az ország más részén alig fordul elő. „benszülött”, madara a vidéknek a fehérhátú fakopács és a feketeharkály. ezek állandó lakói a mátrának, a telet is ott töltik.

a mátrának vannak olyan madarai, amelyek mostanában szaporodtak el, néhány madárféle pedig kiveszőben van. száz évvel ezelőtt még seregekben lepték el a hegységet a feketeholló, most viszont kiveszőfélben van: mindössze három pár költött itt.

ugyanakkor a balkáni fakopács, amely száz évvel ezelőtt még ismeretlen volt, ma már nagy számban található a mátra erdősegeiben. /mti/

---

le

- 4 -

bb 6. november 4 és 6-a között tartják a 6. országos tudományos diákköri konferenciát

1 vt/tné-Lm sr

1963. november 1.

egyetemeink november 4 és 6 között tartják a 6. országos tudományos diákköri konferenciát. a központi megnyitó ünnepség november 3-a a szegedi józsef attila tudományegyetem, ugyanitt ülésezik majd a tanácskozás társadalom és természettudományi szekciója. a szegedi orvostudományi egyetem látja vendégül az orvostudományi szekció ülésének résztvevőit. itt a budapesti, a szegedi, a pécsi és a debreceni orvostudományi egyetem diákköri tagjainak 71 szakdolgozatát vitatják meg. az agrárszekció a gödöllői agrártudományi egyetemen tanácskozik.

a műszaki és vegyész szekciók budapesten, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem rendezésében tíz tagozatban üléseznek. összejöveteleiken a tervek szerint több mint 120 tudományos dolgozat ismertetésére kerül majd sor.

az országos tudományos diákköri konferencia alkalmából a legkiválóbb dolgozatok készítőit a felügyeletet gyakorló minisztérium és a kisz központi bizottsága 1000 forintos jutalomban részesíti. a többi kiemelkedő munkát az egyetemek jutalmazzák. /mti/

..-

bb 8. öt éves a dorogi ki mit gyűjt klub

vid fm/tné-Lm fm

1963. november 1.

a dorogi józsef attila bányász művelődési ház „ki mit gyűjt” klubjának mind nagyobb a híre külföldön. számos államból érdeklődnek munkájukról, a magyar fiatalok életéről. az öt éves fennállását idén ünneplő klubról a magyar rádió legutóbb műsort sugárzott törökországra, a szovjetunióra, kuba, görögországra, spanyolország és ciprus számára. a rádió adásaira hivatkozva többszáz levél érkezett dorogra, s a korábbi 600-ról 800-ra emelkedett a klub külföldi tagjainak száma. egy dél-afrikai levelezőjük például arról értesítette őket, hogy az ottani újságban olvasott róluk, egy indonéziai levelezőjük pedig a japán rádió adásában hallott a klubról. nagy az érdeklődés franciaországban is: a magyar távirati iroda a francia távirati iroda kérésére riportot készített a dorogiakról. a klub megegyezett a holland, a dán, a keletnémet, a jugoszláv, a kenyai és a pakisztáni „ki mit gyűjt” klubokkal, hogy egymás lapjaiba kölcsönösen küldenek majd cikkeket.

a már hétezer tagu dorogi klub most televíziós szereplésre készül: november 2-án a magyar televízió helyszíni adásban mutatja be a klub életét. /mti/

..-

9.00/a

- 5 -

le

bb 9. rugalmas birkózószőnyeg - habosított műanyagból

i sl/lk-lm vg

1963. november 1.

az iskolalabor és sportszergyár habosított pvc-ből újfajta birkózószőnyegeket gyártását kezdte meg. a szőnyeg rugalmas akár a gumi, s a kenderkóccal bélelt hagyományos birkózószőnyegekhez képest sokkal tisztább, higiénikusabb, s hatvan százalékkal könnyebb.

a gyár első birkózószőnyegeit az ftc és a szombathelyi sportkombinát részére vásárolták meg, de hasonló szőnyeget kapnak a tatabányai olimpiai edzőtábor szertornászai is ugrószámok gyakorlásához./mti/

..-

bb 10. jövő évi exportjának 60 százaléka már megkapta a rendelést a komplex külkereskedelmi vállalat

i sl/lk-lm vg

1963. november 1.

az ipari üzemek javuló együttműködésének egyik fontos eredménye, hogy a külkereskedelem immár nemcsak egyes gépeket, hanem teljes gyári berendezéseket is fel tud ajánlani a külföldi vásárlóknak. a legnagyobb sikereket élelmiszeripari berendezések, teljes konzervgyári gépsorok exportjával érte el a komplex külkereskedelmi vállalat. az idén lényegesen tovább bővült a gyárberendezések exportjának köre, egész sor országból rendeltek erdőművi és kohászüzemi felszereléseket, vasbetonalj-gyárakat, malmokat. erdőművi berendezésekből az idén háromszor annyit szállítanak külföldre, mint tavaly. a komplex külkereskedelmi vállalatához kellő időben megérkeztek a rendelések, s így a vállalat előzetes számítások szerint teljesíteni tudja idei exporttervét.

a külföldi vásárlók érdeklődése tartósan igérkezik, legalábbis erre utal, hogy a jövő évre exportra szánt gyárberendezéseknek mintegy 60 százaléka már lekötötték. a szovjetunió főleg konzervgyári berendezéseket, lengyelország, románia és india erdőművi berendezéseket, irak malmokat, csehszlovákia és románia korszerű elektrosztatikus festőberendezéseket, kuba teljesen felszerelt üveggyárat, szíria vasbetonaljgyári berendezést vásárol. folyamatban vannak a tárgyalások braziliával, guineával, szudánnal és etiopiával is teljes gyári berendezések szállításáról./mti/

..-

9.05/a
10.00

- 6 -

bb 7. értékes leleteket hoztak felszínre az idei baranyai ásatások - dr. papp lászló muzeumigazgató tájékoztatása a fel-tárások eredményeiről

vid fm/tné szb fm

1963. november 1.

a pécsi janus panonius muzeum régészei az idén 15 helyen végeztek ásatásokat, 34 helyen pedig leletmentést. munkájuk eredményeiről dr. papp lászló, a muzeum igazgatója a következő tájékoztatást adta:

- hazánkban párját ritkító leletnek számít a nagyharsányi avarkori temető egyik női sírjából előkerült, bizánci eredetű aranyozott korongos fibula. a ruha összefogására szolgáló ékszeren a kígyót eltipró szent györgy lovas-alakjának finomművi rajza látható. a fibulát díszítőrel láncolták össze. ugyanebből a temetőből emberalakot ábrázoló ezüst-csatt - avarkori ötvösművészek munkája - is előkerült, amelyhez hasonlókat Magyarországon még nem találtak. érdekességként említhető egy famegmunkáló szerzőkészlet is, amelyet avar mesteremberrel együtt temettek el.

a mohácsi farostlemezgyár udvarán feltárt longobárd temető diszes, aranyozott állatfejes figurákat, a nagyárpádi határban talált bronzkori lakótelep pedig a korra jellemző kerámia- és csonteszközökön kívül 3800 éves, női alakot ábrázoló szobrocskát rejtett magában. székelyben és turonyban a hazai szakirodalomban eddig ismeretlen nép kultúrájának maradványait - épségben maradt mészbetétes edények százait, ezenkívül 150 különböző szerszámot, használati eszközöket - hoztak felszínre az ásatások. találtunk itt 3500 éves gyermekjátékokat - edények, kocsik miniatűr másait - is. szigetváron feltártuk a belső várat védő árkot, mélyén az ostromhalottainak maradványaival. a leletek többségét most dolgozzák fel, egy részüket azonban a muzeumi hónap baranyai kiállításain már bemutatták. /mti/

..-

bb 12. egy traktoros - ezer hold vetés

vid tr szb ká

1963. november 1.

tizenhárom esztendeje ül a traktor kormánykerékénél fási lajos, a mezőturi gépállomás harminchat éves erőgépvezetője. a kiváló traktoros univerzális képzettségre tett szert: a kombájnnon éppolyan magabiztosan dolgozik, mint a silózógépeken, vagy a nehéz láncfalpas traktorokon. fási lajos a nagy őszi munkák dandárjában egymaga csaknem ezer holdon vetette el a gabonát. ez a mennyiség megfelel egy kisebb termelőszövetkezet vetési tervének. tizenkét éjszakát töltött gépének nyergében és hat hétvégi pihenőjét áldozta fel a gyors munka érdekében.

/folyt.köv./

9.14/a
10.00

- 7 -

bb 12. /egy traktoros.... 1. folyt./- szb

a példamutató traktoros havi keresete eléri a két és fél-három-ezer forintot, ezenfelül a jóminőségű vetésért ezer forintnál több pénzjutalmat kapott. a vetés végeztével jelenleg a kukorica-szár silózásánál dolgozik, ezért követően répakiemelővel lát munkához, végül az őszi mélyszántásnál segít. /mti/

..

bb 11. ujfajta finomítási módszer a fehér-olajok gyártására

vid sze szb ki

1963. november 1.

a veszprémi magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézetben a kutatók sikeres laboratóriumi és kisüzemi próbákat végeztek teljesen új finomítási módszerrel, amelynek segítségével minden eddiginél gazdaságosabban állíthatnak elő fehér-olajokat. ezeket eddig bonyolult módszerrel, a klasszikusnak számító kénsavas feldolgozással nyerték az alapanyagból. a gyártási folyamat során azonban sokszor az alapanyag fele tönkrement, használatatlanná vált az ipar számára. a kutatók új módszere szerint az alapanyagot a finomítás során porszerű vegytermmékké töltött tornyon vezetik át, ahol a szűréshez hasonlítható folyamat játszódik le, ennek során több szakaszban válnak külön az értékes olajok, köztük a fehér-olajok is.

az intézetben kidolgozott eljárásra pétfürdőn kísérleti üzemet létesítettek, ahol a gyakorlatban is jól vizsgázott az egyedülálló módszer. a kísérletezők irányításával próbaképpen több tonnányit készítettek az értékes olajokból és az itt nyert adatokból érdekes következtetésre jutottak. e szerint a nagyüzem építési költsége egy-két év alatt megtérül, mert az új finomítási módszer a régi kénsavas feldolgozáshoz képest mintegy 25 százalékkal gazdaságosabb. a legnagyobb külföldi olajtársaságok is érdeklődnek a szabadalom iránt. /mti/

..

bb 13. kasza alá érett a fertői nád

vid tr szb ká

1963. november 1.

az ország legnagyobb nádtermő taván, a fertői magyar szakaszán már hullatja leveleit a nád: nyolcezer holdon kasza alá érett. az idei termésből kétféle hétszáz ezer kéve betakarítására készül fel a fertői nádgazdaság. az aratás már megkezdődött. először a tavat saktáblaszerűen behálózó csatornák mentéről vágják le a nádat, hogy rakódóhelyet biztosítsanak a nagy aratás idejére. néhány nap múlva a gazdaság 15 nádarató gépe is munkába áll.

a fertői nád egyharmadát exporra küldik, a termés nagyobb részét pedig a vállalat üzemében dolgozzák fel. /mti/

..

- 8 -

PK

9.20/a
10.10

bb 14. távlati terv készül a budapesti művelődési otthonok fejlesztésére

i hi/gk-lm sr

1963. november 1.

a fővárosban működő 456 művelődési otthon jellegű intézmény közül 371 a szakszervezetek hatáskörébe tartozik. e kiterjedt hálózat kialakulását, helyzetét vizsgálta a szakszervezetek budapesti tanácsa, s javaslatokat dolgozott ki az intézmények fejlesztésére.

a felmérés ismételten bebizonyította, hogy budapesten a kulturális otthonok hálózata egyenlőtlenül oszlik meg. a város szívében ugyanis, ahol egyébként is egymást érik a színházak és a mozik, közel egymáshoz 8-10 művelődési otthon is található. csepelen viszont a 80 évvel ezelőtt épült munkásotthon a helyi kulturális élet központja. más peremkerületekben sem jobb a helyzet: építészeti elavult intézmények, nem egy helyen lakóházakból átalakított helyiségek nyújtanak igen korlátozott művelődési lehetőséget a munkásságnak.

a vizsgálat legfőbb megállapítása: nincs szervezeten biztosítva a művelődési otthonok felújítása, karbantartása, minden üzem intézmény ugyanis évente meghatározott összeget fordíthat felújítási célokra. a művelődési otthonokra azonban ez az előnyös intézkedés nem vonatkozik. a pénzügyminisztérium rendelkezése szerint ugyan az üzemek felújítási alapjából lehet bizonyos összeget juttatni a művelődési otthonok karbantartására, sok helyen azonban ilyesmire nem szívesen áldoznak. a jövőben a szakszervezetek budapesti bizottságai erőteljesen szorgalmazzák, hogy az üzemek az eddiginél jóval nagyobb mértékben fedezzék a kulturális intézmények felújítási, karbantartási és felszerelési költségeit.

megállapították azt is, hogy - a budapesti pártbizottság határozatának megfelelően - a nagyobb üzemi művelődési házak és otthonok kivétel nélkül megnyitották kapujukat a környékbeli lakosság előtt is, s ma már kifejezetten területi jelleggel működnek. ezt figyelembe véve, a szakszervezetek budapesti tanácsa javasolja, hogy az ilyen művelődési otthonok fenntartásához a tanácsok anyagilag is járuljanak hozzá.

a kulturális intézmények hálózatának jövőbeni, ésszerűbb fejlesztésére javasolják, hogy a budapesti pártbizottság mellett működő népművelési bizottság szakvéleménye nélkül a fővárosban kulturális intézmény ne épüljön, nagyobb felújítás és fejlesztés ne történjék.

/folyt.köv. /

9.34/a

10.10

- 9 -

PK

bb 14. /távlati terv...1.folyt./-Lm

természetesen a belső kerületek munkástömegeinek művelődési igényeit is figyelemmel kísérik. a tapasztalatok szerint ezeken a helyeken inkább a korszerűen felszerelt, otthonos hangulatú klubok számának a növelése kívánatos. ezekben könyvtár, folyóiratok, rádió, televízió és egyéb szórakozási és művelődési lehetőségek várják a látogatókat.

a vizsgálat tanulságai és a szakszervezetek javaslatai alapján készül majd el a budapesti művelődési házak, kulturális otthonok, klubok és művelődési intézmények távlati terve, amelyet a szakszervezetek budapesti bizottságai a fővárosi tanács 20 éves kulturális fejlesztési tervének megfelelően dolgoznak ki./mti/

bb 15. tanyai gyermekek kollégiumai a hajduságban

vid fm/tné-Lm fm

1963. november 1.

a hajdu-bihar megyei polgár községben öt esztendővel ezelőtt a falu lakosságának összefogásával egy parasztházban kollégiumot rendeztek be a távoli tanyákon lakó iskolás gyermekek számára. később a hortobágyon és tiszacsegén is létrehozták a tanyai gyermekek kollégiumát és komádi, valamint hajdunánás távoli tanyáiról is „beköltöztek”, a községbe az iskolások. jelenleg hajdu-bihar megyében már 335 tanyai gyermek lakik kollégiumban, akik a becslések szerint így összesen 3350 kilométer utat takarítanak meg. a hortobágyi állami gazdaság fogatai minden szombaton házszállítják a gyerekeket szüleikhez, hétfőn reggel pedig „menetrendszerűen”, mennek értük.

a hortobágy peremén épült nagyhegyesen a régi művelődési otthont alakítják át a tanyai gyermekek kollégiumává, amelyet még ebben az esztendőben átadnak rendelkezésükre./mti/

bb 16. három évtized alatt több mint kétezer tárggyal gazdagította a karcagi múzeumot szücs sándor néprajztudós

vid fm/tné-Lm fm

1963. november 1.

három évtizede kutatja és gyűjti a nagykunság, a sárrét gazdag hagyományait, népi emlékeit szücs sándor néprajztudós, a karcagi gyórfy istván nagykun múzeum igazgatója. harminc esztendő alatt több mint 2 000 emlékekkel, a régi sárréti világ, a nagykunsági foglalkozási ágak - halászat, vadászat, szürmesterség, csizmadia-ipar - munkaeszközeivel, népviseleti darabjaival, butoraival gazdagította a karcagi múzeumot. kutató munkáját irodalmi alkotásokban is feldolgozta. jelenleg karcag multját és jelenét írja meg./mti/

9.55/a

- 10 -

mti

bb 17. megkezdték az építők a téli munkahelyek előkészítését

1 sb/gg szb vg

1963. november 1.

az építésügyi minisztérium vállalatai a rendkívüli tél, a nagy munkaerőhiány és a szállítási nehézségek miatt a legnagyobb erőfeszítésekkel sem tudják már teljesíteni az ideai előirányzatot.

gondos vizsgálatok alapján azonban kijelölték azokat a fontos teendőket, amelyeket még az idén el kell végezni, hogy a lehető legkisebbre csökkentsék az elmaradást és egyúttal megalapozzák a jövő évi terv teljesítését is. e feladatok megoldásának egyik legfontosabb tennivalója az, hogy a múlt évinél előrelátóbban készítsék fel a téltre az építőipart. az előkészületek megkezdődtek, de az ém építőipari főigazgatóság most nemcsak gondosabban szervezi ezeket a teendőket, hanem a korábbinál jóval szélesebbkörű feladatokra terjeszti ki a téli munkát. eddig jobbára csak a tető alá került és beüvegezett, zárt épületekben dolgoztak télen. most azonban alapozást, falazást, váz-betonozást és más épületszerkezeti munkát is akarnak végezni a hidegben. a blokkos és paneles házak elemeinek összeszerelését sem állítják le a télen. ez a könnyebb feladat, mert a fagy nem veszélyezteti az elemek szerelését. a betonozásnál és a hagyományos módszerű falazásnál azonban sok vizet használnak. melegítik tehát majd a vizet és az adalékanyagokat, s a betonhoz kötégysorsító, valamint fagyásgátló vegyszereket kevernek. gondoskodnak arról is, hogy a tető alá kerülő épületek szobáiban legalább 12-14 fokos melegben dolgozhassanak a vakoló, a burkoló- és a szerelő-munkások. a hazai géppark kiegészítésére most soronkívül szereznek be 120 olajtűzelésű munkahelyi fűtőberendezést a német demokratikus köztársaságból.

nagyon fontos feltétel még a téli anyagtartalékok felhalmozása. ha a máv segítségével sikerült megoldani a nagytömegű építőanyagok tartalékolását, akkor ezen a télen huszezerrel több dolgozót, vagyis mintegy másfélszerannyi munkást tudnak majd foglalkoztatni az építkezéseken, mint más években. ennyi dolgozóval az első negyedévben elvégezhetik az összes jövő évi feladatnak a 17-18 százalékát, amely már szilárdan megalapozza az 1964. évi tervet és mentesíti az építőipart az ideihöz hasonló elmaradástól. /mti/

bb 18. vikendtelep épül zánkán

vid sze szb ki

1963. november 1.

a balaton északi parjának egyik kis nyaralóhelye, zánka, fokozatosan üdülőteleppé fejlődik. a község strandját csaknem egymillió forintos költséggel rendbehozták és most új parkkat szepítik a telepet. a község és a tópart közötti uton korszerűsítik a közvilágítást. a strand szomszédságában új nyaralótelepet építenek. /mti/

10.03/a

10.20

- 11 -

mti

bb 19. vízmű épül a bán patak völgyében

vid te szb ki

1963. november 1.

borsod megye egyes vidékeinek ivóvizellátását korszerű regionális vízmű építésével oldják meg. a nagyarányu munkákat három szakaszban végzik el. a vízmű első szakaszát 1957-ben, kazincbarcika térségében adták át. azóta a borsodszirák környékén feltárt kutakból naponta 10 000 - 15 000 köbméter vizet továbbítanak kazincbarcikára, a borsodi vegyikombinátba és hőerőműbe, valamint 12 bányászközségbe.

az idén bánhorvátai és dédestapolcsány között, a bán patak völgyében fogtak hozzá napi 6 000 köbméter teljesítményű vízmű kialakításához. a bán-patakot megduzzasztják és az így keletkező mesterséges tó partján átemelőszivattyút, gépházat, fertőtlenítő- és ülepítő medencét, valamint víztisztítót létesítenek. a vízműtől 39 kilométer hosszú, 300 milliméter átmérőjű fővezeték fektetnek le egészen kazincbarcikáig. az új létesítmény jövőre készül el. ez lesz a regionális vízmű második szakasza, amely ózdon és kazincbarcikán kívül bánhorvátinak, nagybarcának, dubicsánynak, vadnának és putnoknak ad egészséges ivóvizet.

a regionális vízmű legnagyobb létesítményének, a lázbérci víztárolónak építésére a következő években kerül sor. az upponyi és dédestapolcsányi völgyben 5 millió köbméter viz tárolására mesterséges tavat alakítanak ki.

a regionális vízmű végleges építését előreláthatólag 1967-ben fejezik ebe. az új létesítmény két városnak, valamint 32 községnek naponta 45 000 köbméter vizet szolgáltat majd. /mti/

--

bb 21. november 7-én a cegléd-cifrakerti állami gazdaságban kezd meg munkáját az ország 12. hibridkukorica-üzeme

vid j szb ká

1963. november 1.

cegléd határában áprilisban kezdték meg az ország 12. hibridkukorica-üzemének építését. a 23 millió forint költséggel készülő létesítmény a cifrakerti állami gazdaság kezelésében működik majd, s naponta 50 tonna kukoricát dolgoz fel. „nyersanyagát”, az állami gazdaság szállítja: 2 700 holdon termel az üzem részére hibridkukoricát.

a tavaszi mostoha időjárás miatt egyhónapos késéssel kezdődött meg az üzem alapozása, és sok nehézséget okozott az építkezés közben az anyag késedelmes szállítása. az építők azonban - ha az ütemterv úgy kívánta - vasárnap is betonoztak. derekas munkát végeztek a magyar és a szovjet gyártmányu gépek szerelői is. erőfeszítéseik eredményeként a héten megtartották az osztályozó felvonójának, valamint a szállítószalagoknak az üzemi próbáját, úgyhogy az üzem november 7-én megkezdheti munkáját. /mti/

10.10/a

- 12 -

bb 20. nyárfaerdők a Lápon

vid j szb ká

1963. november 1.

a somogy megyei balatonnagyberekai állami gazdaságban - az egykori mocsárvilág helyén - a javított láptalajon korszerű mezőgazdálkodást folytatnak, a mezőgazdasági kulturnövények számára alkalmatlan területen - 2000 holdon - pedig nyárfát telepítettek. a gyorsan növő kis fák már erdővé serdültek. ebben az évben a gazdaság több mint 360 köbméter faanyagot szállít a papírgyáraknak. /mti/

--

bb 23. a kaposvári állami levéltárba került kossuth lajos turinból írt levele

vid fm/tné szb fm

1963. november 1.

1869-ben kaposvárott kossuth lajost választották meg képviselőnek somsich pál ellenében. az olaszországi turinban tartózkodott politikus 1869 május 2-án gyászkeretes lapon sajátkezüleg írt levelében fejezte ki köszönetét a bizalomért, s egyben le is mondott kaposvár képviselőletéről, mert hazatérését politikai okok miatt lehetetlennek tartotta. az értékes dokumentum egy kaposvári család birtokából most a kaposvári állami levéltár tulajdonába került. ugyancsak a levéltárba került széchenyi istván 1835-ben keltezett levele is, amelyben széchenyi megköszönte „diszpolgárrá”, választását. /mti/

--

bb 24. műszaki tudományos filmtájékoztató az országos műszaki könyvtárban

i áe/gk szb fm

1963. november 1.

az országos műszaki könyvtár és dokumentációs központban műszaki tudományos filmtájékoztató részleg alakult. az új tájékoztató központ felkutatja és nyilvántartásba veszi a magyar és a külföldi műszaki tudományos dokumentumfilmeket, hogy azoknak felhasználását segítse az ismeretterjesztő, oktató- és kutató munkában. a nyilvántartás kiterjed a külföldön gyártott, magyarországon még be nem mutatott tudományos kisfilmekre is. a filmtájékoztató több mint 40 országgal tart kapcsolatot és eddig már 350 magyar és 8000 külföldi műszaki tudományos kisfilmet vett nyilvántartásba. az érdeklődőknek felvilágosítást ad, hogy egy-egy témakörből milyen filmeket és hol tudnak beszerezni. kapcsolatot tartanak a nemzetközi tudományos filmszövetséggel, s ezáltal figyelemmel kísérhetik az egyes országok filmtermését és esetenként cseréket is lebonyolítanak. /mti/

--

10.17/a

- 13 -

bb 22. a tanács és a lakosság összefogása tata fejlődéséért

vid fm/tné-lm fm

1963. november 1.

tatán az utóbbi években gombamódra szaporodtak ugyan a magánérőből épülő családi házak, mégis rendkívül sok a lakás-igénylő. a szennyvíz-csatornahálózat hiánya miatt ugyanis nem engedélyezték a városban állami tömbházak építését. mivel azonban a csatornázás a következő évek országos terveiben még nem szerepel, a városi tanács elhatározta, hogy helyi erőből teremti elő a legfontosabb munkákhoz a pénzt. a tanácsai állandó bizottságok, a különböző társadalmi szervek megvitatták, majd a végrehajtó bizottsági ülés után a tanácsülés elé terjesztették a javaslatot. a községfejlesztési beruházások egyrészét fokozottabb társadalmi munkával pótolják. így már biztosították a beruházás terveinek elkészítéséhez az anyagi alapot, sőt a munkát is megkezdték. jövőre ugyancsak a községfejlesztési alapról, valamint a helyi üzemek és az edzőtábor hozzájárulásával 6,5 millió forintot költenek erre a célra. ebből az összegből elkészül az összesen 20 milliót igénylő beruházás legjelentősebb szakasza. megépítik a végleges nagy derítóművet és csatornázzák azt a városrészt, ahol az új tömbházak építését majd megkezdhetik./mti/

--

bb 25. kalipsó néven újfajta magnetofon gyártását kezdték meg kecskeméten

vid sze-lm ki

1963. november 1.

a budapesti rádiótechnikai gyár kecskeméti telepén kalipsó néven újfajta magnetofon sorozatgyártását kezdték meg. a készülék három-sebességgel működik és formája modernebb az eddigieknél. még ebben az évben négyezret adnak át a kereskedelemnek, 1964-ben pedig már 25 000 kalipsót gyártanak és megkezdik exportálását. elkészült egy másik magnetofon mintapéldánya is. ennek sorozatgyártását jövőre kezdik meg./mti/

--

bb 27. ősszel félmillió gyümölcsfát ültetnek a nyírség homokjára

vid j-lm ká

1963. november 1.

a szabolcs-szatmár megyei termelőszövetkezetek újabb négy és félezer holdon ültetnek gyümölcsfa-csemetéket a más növények termelésére alkalmatlan homokföldeken. harminc nagy teljesítményű, 100 lóerős lánctalpas traktorral 80-100 centiméter mélyen forgatják meg a kijelölt területek felszínét, hogy porhanyós ágya legyen a kis fáknek. a szabolcsi szövetkezetek az előkészített talajba ez év őszén több mint félmillió jonathán és egyéb téli alma csemetéjét ültetik el./mti/

10.24/a

- 14 -

PK

bb 26. kétezer éves római sánc maradványaira bukkantak sopronban

vid sze szb ki

1963. november 1.

egyedülálló leletre bukkantak nemrég sopronban az orsolya utcai iskola udvarán. dr. novák gyula, a soproni múzeum régésze július óta dolgozik a régi középkori várfal feltárásán, és legutóbb nyolc méteres mélységben régi római toronyrészre talált. eddig a kutatók azt hitték, hogy a középkorban a várfalakat a római váraktól függetlenül építették. a piramisalakú, nagy, másfél méteres kövek tanúsága szerint azonban a középkori várfal a régi római vár falaira épült. a kétezer éves várfal egy részét már feltárták, a vörös színű sánc egész pontos korát és anyagát azonban ezideig még nem tudták megállapítani. a feltevések szerint a várfal égetett anyagból épült és ez adta a vörös színét. a kutatók most az eddigi leleteket dolgozzák fel, majd később folytatják a római sánc feltárását./mti/

--

bb 28. defibrillátor, műanyag érfal, elektronikus ápolómű - új segítőtársak a sebészi munkában - dr. rubányi pál nyilatkozata

i ms/tm szb zs

1963. november 1.

az új technika, a műanyagok mind szélesebbkörű alkalmazása, a modern eljárások bevezetése időről-időre új eszközökkel gyarapítja az orvostudomány fegyvertárát. dr. rubányi pál egyetemi tanár, a budapesti 2. számú sebészeti klinika igazgatója a sebészi munka néhány új „segítőtársáról”, nyilatkozott az mti munkatársának.

a professzor elmondta, hogy a magyar sebészet ma már ismét előkelő helyet foglal el a nemzetközi élvonalban, s klinikáinkon, kórházainkban jónéhány olyan módszert alkalmaznak, amely korábban menthetetlennek tartott betegek életét, egészségét adja vissza. a korszerű érzéstelenítés, a vérátömlesztéses műtét, a művese, a „tüdő-szív-motor”, a hibernáció, az izomellazító-szerek és egyéb alkalmazása egyre szélesebb körben hódít teret, s számottevően megkönnyíti, eredményesebbé teszi a sebészi munkát.

- köztudott például - folytatta dr. rubányi pál -, hogy ma már a szív hirtelen megállása sem jelent okvetlenül halált. az ilyen halálból már több beteget hoztunk vissza az életbe szív-masszázzsal és defibrillációs eljárással. ezekben a esetekben a sebészi beavatkozást három-négy percen belül végzik el orvosaink, hogy megkezdhessék a szív-masszázzst, vagy működésbe hozzák a defibrillátornak nevezett elektromos készüléket.

/folyt.köv./

10.30/a

- 15 -

PK

bb 28. /defibrillátor, műanyag érfal,... 1. folyt./- szb

a szivműködés megszűnésekor ugyanis a szivizomban finom rángások - fibrillációk - keletkeznek és ezeknek megszüntetése alkalmassá teheti a szívet a további működésre, az ehhez szükséges készülékeket és eszközöket, műszereket a műtőkben és az ugynevezett őrző-részegekben külön, steril állapotban tartjuk készenlétben.

- a légcsömetszés, ides-tova kétezer éve ismert sebészi eljárás, s olyan betegeknek alkalmazzuk, akiknek légcsöve valamilyen módon elzáródott, ma már azonban szivgyengeség, vagy légzési elégtelenség esetén is ehhez a műtéthez folyamodunk: az alacsonyabb légutak megnyitása ugyanis életet menthet, mert megkönnyíti a légzést és a sziv munkáját.

- a sziv és ér-sebészetben - de más területeken is - megnöttek a sebészet lehetőségei a műanyagok alkalmazásával, hogy mást ne említsek: a teflon és a dakron nevű műanyagokkal hazánkban is sikeresen pótoljuk például a szivbillentyű- és sövényhiányokat, a szűkült és eltávolított aorta-szakaszokat, érdarabokat, stb. ezeknek a műanyagoknak rendkívül nagy előnyük, hogy „szövetbarátok”, vagyis az idegen anyagokat nem szívesen befogadó, s ellenük védekező szervezet jól tűri őket, sőt például az erek esetében rosthálózattal veszi körül, valósággal beépíti magába. így a műanyag-érfal bizonyos idő után teljesen hasonlóná válik a természetes érfalhoz, ami egyáltalán nem lebecsülhető körülmény többek között a trombózis elkerülése szempontjából.

- várhatólag már a közeli jövőben új segítőtársakat kap a sebészet a gyógyításhoz az elektronikától is. néhány külföldi országban ugyanis már alkalmazzák az elektronikus orvost és az elektronikus ápolónőt, akik, a betegek életfolyamatait a műtét alatt és a műtét után folyamatosan ellenőrzik, mondanom sem kell, hogy a kellő távolságból, zavartalanul és állandóan végzett regisztrálás milyen hasznos és előnyös az orvos számára.

- a korszerű technika azonban anem csökkenti, hanem növeli az orvos felelősségét, a munkájával szemben támasztott követelményeket. a nagyobb lehetőségek kihasználásához, még több, még alaposabb tudás kell, ennek megszerzését szolgálja többek között az orvosképzés folyamatban levő reformja, az orvostovábbképzés színvonalának állandó fejlesztése, a legjobb hazai és külföldi eljárások megismertetése és elterjesztése - fejezte be nyilatkozatát dr. rubányi pál. /mti/

10.40/a

- 16 -

bb 29. az orosz lányi városi könyvtár szerződést kötött a józsef attila iskola uttörőinek könyvkötő szakkörével

vid fm/tné-lm fm

1963. november 1.

az orosz lányi józsef attila iskolában a múlt évben alakult meg az uttörők könyvkötő szakköre. a pájtások olyan gyorsan el-sajátították a mesterséget, hogy már tavaly csaknem száz könyvet, folyóiratot kötöttek be az iskola számára. most pedig „külső”, munkát is vállaltak. a városi könyvtárral szerződést kötöttek, amelyben vállalták: bekötik a megrongálódott könyveket. az uttörő-csapat a munkadíjból a nyári táborozás költségeit feddzi./mti/

bb 30. másfélmillió forint tervezési díjat takarított meg a községeknek a népfront borsod megyei műszaki akcióbizottsága

vid sze-lm ki

1963. november 1.

borsod megyében egyre nagyobb népszerűségnek örvend a hazafias népfront műszaki akcióbizottsága. tagjai - mérnökök, tervezők, technikusok és vízügyi szakemberek - a műszaki tanácsadáson kívül a községfejlesztési tervek elkészítését is segítik. a tanácsok kérésére vállalták, hogy a kisebb falusi létesítmények, mint például utak, járdák és művelődési otthonok építési, valamint a vízhálózatok bővítési tervét társadalmi munkában készítik el. a műszaki gárda az idén már több mint 110 kisebb-nagyobb létesítmény építési és költségvetési tervét adta át a tanácsoknak. az ő terveik alapján kezdték meg - többek között - a sajszentpéteri ivóvízhálózat bővítését, a bükk-szentkeresztli óvoda korszerűsítését és szendrőn a községi járdák építését. ezenkívül elkészítették a borsod megyei szomolya és a heves megyei noszvaj községet összekötő forgalmi ut építési tervét is. a műszakiak a társadalmi munkában készített tervekkel az idén nem kevesebb, mint másfélmillió forint tervezési díjat takarítottak meg a községi tanácsoknak./mti/

bb 31. a győri vagon-és gépgyár falujáró csoportja rendszeresen tart előadásokat a győrkörnyéki falvakban

vid fm/tné-lm fm

1963. november 1.

a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár falujáró művészegyüttese rendszeresen felkeresi azokat a győrkörnyéki falvakat, ahol a gyár dolgozói laknak és előadásaikra meghívják a helyi termelőszövetkezetek tagjait is. a falujáró csoport fellépése nemcsak szórakozást, kellemes időtöltést jelent a falvak lakóinak, hanem ismereteik bővítését is. az együttes az idén 35-40 előadást tart, s az év végére várják a 8 000-ik falusi nézőjüket./mti/

10.45/a

11.10

- 17 -

bb 32. „kiszáradtak,, az öntözőcsatornák a keleti főcsatorna
fűrtrendszereiben

i vid tr-lm ká

1963. november 1.

befejeződött az öntözési idény a keleti főcsatorna
fűrtrendszereiben, ahol a nyári forróságban naponta több
mint kétmillió köbméter mesterséges esőt kaptak a növények.
Lezárták a zsilipeket, állnak a szivattyúk, s már csak a
100 kilométer hosszú főcsatornában van víz. a fűrtrendszer
több mint 1500 kilométer hosszú öntöző csatornáit „kiszárad-
tak,, a szezon után a tiszántúli vízügyi igazgatóság munká-
sai iszaptalanítják a csatornákat, mélyítik a medrüket, javít-
ják a partokat, töltéseket./mti/

--

bb 33. csempészeket vett őrizetbe a budapesti rendőrfőkapitányság

-lm bs

1963. november 1.

a budapesti rendőrfőkapitányság devizabüntett elkövetése
és csempészés miatt őrizetbe vette max richard osztrák állam-
polgár, bécsi lakost és rohr edmond francia állampolgár, bécsi
lakost.

max richard 1963 október 27-én a magyar-osztrák labdarugó-
mérkőzés alkalmából turistaként érkezett magyarországra, s nagy-
mennyiségű forintot és csempészarut /nylonharisnyát, nyloninget,
borotvapengéket, öngyújtókat/ hozott magával. a forintért
és a csempészarukból befolyt összegért bélyegeket akart vásárol-
ni, majd azokat a magyar devizahatóságok engedélye nélkül
ausztriába kivinni. a nyomozás során megállapították, hogy max
richard ebben az évben hat esetben járt magyarországon és
látogatásai alkalmával már igen sok bélyeget csempészett ki az
országból.

rohr edmond is október 27-én érkezett budapestre max
richard társaságában. szintén nagybőnyiségű forintot hozott
be illegálisan, hogy bélyegeket vásároljon és az országból
kicsempéssze.

a budapesti rendőrfőkapitányság mindkét személy ügyé-
ben tovább folytatja a nyomozást./mti/

bb 34. a Lottó nyerőszámai

te szb bs

1963. november 1.

a sportfogadási és lottó igazgatóság tájékoztatása szerint
őzdon, a liszt ferenc kulturotthon színháztermében megtartott
Lottósorsoláson, a 44. játékhetén a következő nyerőszámokat
húzták ki:

18, 19, 43, 54, 85

/mti/

11.03/a

-- - 18 -

bb 35. piaci jelentés

i nj/j-lm ká

1963. november 1.

a nagyvásártelepre pénteken reggel 31 vagon és 211
tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak
meg: 10 vagon étkezési burgonya, 1 vagon karfiol, 1 vagon
piroskáposzta, 1 vagon zöld és fehér paprika, 14 vagon
alma, 1 vagon vegyes gyümölcs, 1 vagon gesztenye és 2 vagon
tojás.

a földművesszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata
megkezdte az albán gesztenye árusítását különként 8 forintért,
a hazai gesztenyét 4.80-6.40 forintért adták. a makó-vidéki
dughagyma árát különként 7 forintra mérsékeltek. a pörkölt
földimogyorót különként 38, az osztályu sampinyon-gombát
különként 34, a másodosztályut 28 forintért adták./mti/

--

bb 36. a 2. kerületi tanács képzőművészeti köre

k tf-lm fm

1963. november 1.

novemberben a kapás-utca 55. alatti budai táncklub helyiségében
festő- és rajztanfolyamot indít. a tanfolyamot pleidell jános
képzőművész-tanár vezeti./mti/

--

bb 37. felépült a tiszai vegyikombinát száz méter magas
kéménye

vid te-lm ki

1963. november 1.

a tiszai vegyikombinát építői és szerelői pénteken
befejezték a műtrágyagyárhoz tartozó híg-savüzem száz méter
magas kéményének építését. ezen a speciális kéményen a híg-
savüzemben keletkező, az egészségre ártalmas gázok távoznak
el. a napokban hozzáfogtak a kémény festéséhez./mti/

--

13.05/- szb

-19-

PKL

bb 38. időjárásjelentés

1963. november 1.

tr-Lm

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 1-én,
pénteken délben:

élénk déli, délnyugati szél

a keleteurópai magasnyomású légköri képződmény lassu
továbbvonulása kelet felé egyre inkább utat enged az atlanti
óceáni levegőbeáramlásnak a kontinens belsejében. ezek a vi-
szonylag enyhe, 10-15 fokos légtömegek előrehaladásuk során
felszakították a talajt elborító vékony, hideg légpárnát,
így ma reggelig egészen az alpokig hőmérséklet emelkedést
hoztak. ezzel szemben a szovjetunió európai területén fokozott
a hideg és az erős éjszakai kisugárzás következtében moszkvá-
tól keletre már legtöbb helyen 10-15 fokos fagyok keletkeztek.

hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet borította
az eget. egy-két helyen jelentéktelen eső-szemergés volt. a
hőmérséklet napközben 11-15 fokig emelkedett. ma hajnalban
észak-keleten több helyen gyengén fagyott, máshol általában
plusz 1, plusz 6 fokig hűlt le a levegő.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke
9.6 fok volt, a sokévi átlagnál 1.0 fokkal magasabb. ma 12
órákor budapesten a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszá-
mitott légnyomás 765 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szombat estig: délnyugatról felhő-
átvonulások, több helyen, főként a dunántúlon eső, élénk déli,
délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet
általában plusz 4, plusz 8, a keleti megyékben plusz 1, plusz
4. Legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 11-15 fok között.

a duna vizállása budapestnél 152 cm./mti/
--

14.00/Lm

-20-

pk

bb 39. az 1964-ben forgalomba kerülő ajándék- és emléktárgyak
bemutatója

t tf/tné-Lm fm

1963. november 1.

pénteken az iparművészeti vállalat kossuth lajos utcai
kiállítási termében bemutatták a kereskedelmi szervek és a
sajtó képviselőinek az 1964-ben forgalomba kerülő iparművészeti
ajándék- és emléktárgyakat.

mintegy 60 jeles művész tervezte azokat a tárgyakat,
amelyeket a következő évben budapest, a balaton-part, a duna-
kanyar és a nagy idegenforgalmat lebonyolító városok -
többek között sopron, győr, szeged, pécs, debrecen, eger, -
pavilonjaiban, a képcsarnok vállalatnál, az ajándék-boltokban,
az óra- és ékszeripari üzletekben, stb. helyeken árusítanak
majd. a vevők több mint 900-féle művészi kerámia, üveg- és
bőrárú, műanyag, fa- és csontfaragvány bizsu és ötvösmunka
közül válogathatnak. ezeknek legnagyobb része - körülbelül
félezer cikk - az idei ajándéktárgy-pályázatra készült, és
jövőre lesz a bolti „premierjük„./mti/
--

bb 40. „kiváncsi,, Lottoszelvények

i kf/Lm vg

1963. november 1.

a következő heti - 45. játékheti - Lottoszelvényeket
közvéleménykutatásra is felhasználja a belkereskedelmi minisz-
térium ruházati főigazgatósága. a „kiváncsi,, Lottoszelvények
a férfiakat érdeklik meg magasságukról, mell- és derékbőségükről
azért, hogy az adatokat a férfi konfekció gyártásánál figyelembe
vehessék. az újszerű közvéleménykutatástól többszázezer adatot
várnak.

a kitöltött szelvényrészt borítékban budapest 62,
postafiók 32 címre kell elküldeni. a válaszok beküldői között
20 000 forint értékű ruházati cikket sorsolnak ki./mti/
--

14.10/Lm

-21-

pk

bb 41. zárógát védi az árviztől az ecséi külfejtést

vid te-lm ki

1963. november 1.

az ecséi külszíni szénbányában az utóbbi években, különösen tavaszi áradások alkalmával, többször okozott jelentős kárt a bánya területére beáramló víz. ennek megakadályozására a bánya területén átvezetődő patakmeder mellé ötlépcsős gátat emeltek, s ezzel a bánya felé elzárták a víz útját.

a zárógát mögött összegyűlő vizet szivattyúval emelik a szomszédos nagyrédei szőlőskert termelészövetkezet öntözéshez épített tárolómedencéjébe.

a napokban elkészült zárógátakhoz mintegy 120 000 köbméter földet használtak fel./mti/

--

bb 42. forradalmi műszak kezdődött a legfiatalabb mecseki bányában, a komlói zobák-aknán

vid te-lm ki

1963. november 1.

a mecseki szénmedence legfiatalabb bányájában, a komlói zobák-aknán, pénteken forradalmi műszak kezdődött november 7-e tisztelésére. a december 31-ig tartó verseny-szakasz legfőbb célja, hogy népgazdaságunknak ez a több százmillió forintos beruházása 1964 januárjától a folyamatosan termelő üzemek sorába léphessen.

a széntermelés feltételeinek megteremtése nagy erőfeszítést kíván a bánya valamennyi dolgozójától. ezekben a hetekben a meglévő ezerszázhoz újabb 350 dolgozót várnak. a műszaklak, munkavezetők nagy körültekintéssel válogatják ki az embereket, szervezik a csapatokat, hogy a régi és az új munkások mielőbb tudásuk legjavát adhassák. a feltárók, elővájók és a fejtésben dolgozó csapatok a földalatti munka ütemének fokozására tettek ígéretet. a gépészeti körlet dolgozói a szállítóberendezések, gépek szerelésének, üzembehelyezésének gyorsítását vállalták./mti/

--

bb 43. nőküldöttség utazott a szovjetunióba

lk-lm zs

1963. november 1.

pénteken 30 tagú paraszt-asszony küldöttség utazott a szovjetunióba. a küldöttség tagjai szovhozok és kolhozok munkáját tanulmányozzák és részt vesznek a moszkvai november 7-i ünnepségeken./mti/

--

15.05/-n

-22-

pe

bb 44. szekérnek rohant a motoros - meghalt...

vid fm/tné-lm fm

1963. november 1.

október 31-én este halálos közlekedési baleset történt hajduböszörményben. zolnai zoltán, a hajduböszörményi dózsa tsz fogatos a tsz fogatával át akart hajtani a debrecen-miskolci műuton. amikor ráhajtott az utra, debrecen felől közeledett egy motorkerékpár, amelyet kaszoni sándor 27 éves ózdi lakos vezetett, a pótlésen pedig józsef nevű bátyja ült. a motoros fékezett, de már nem tudott a fogat előtt megállni és belerohant. a karambol következtében kaszoni sándor életét veszítette, kaszoni józsef pedig súlyosan megsérült.

a rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy zolnai zoltán ittasan hajtotta a fogatot, s ezért foglalkozás körében elkövetett, halált okozó veszélyeztetés büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezték./mti/

bb 45. nagyszabású üzemanyagüzérkedés ügyében hirdetett ítéletet a miskolci megyei bíróság

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 1.

persikovics tibor, az aköv ózdi üzemanyagelőadója kihasználta a hiányos ellenőrzést, s pál istván áfor telepvezetővel és több benzinkut kezelővel, valamint boltvezetővel közösen üzemanyagjegyekkel és üzemanyaggal üzérkedett. büncselekményeikkel mintegy 600.000 forinttal károsították meg a társadalmi tulajdont.

a miskolci megyei bíróság persikovics tibort 12 évi, pál istvánt 10 évi, turi mihály benzinkutkezelőt négy évi, pál istvánné ózdi benzinkutkezelőt 3 évi, vékony károlyné benzinkutkezelőt és elek józsef dománázi boltvezetőt 2-2 évi, székely győző hangonyi földművesszövetkezeti üzemágvezetőt egy évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte az okozott kár megtérítésére. az ítélet nem jogerős./mti/

---

bb 46. közös hangversenyt ad a vándor-kórus és a ganz-mávag női kara

i ol/lk/m/fm

1963. november 1.

a szocialista kulturáért jelvényrel kétszeresen kitüntetett, több nemzetközi kórusversenyen díjat nyert vándor-kórus és a ganz-mávag női kara november 2-án közös hangversenyt ad az országos filharmonia kamaratermében. a koncerten fellép mihail homicer és petr messiereur, a zenei versenyek díjnyertesei.

a hangverseny műsorán többek között haydn, ravel, bartók, kodály, vándor, dávid, kozma, és muradeli művei szerepelnek.

ez alkalommal mutatják be a csokonai-pászti: „szépség,, és snakespeare-tornóys: „egy kislány meg egy legény,, című új kórusműveket is./mti/

15.30/-n

-23-

je

bb 47. tiszavasváriban megkoszorúzták a szovjet hősök síremlékét

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 1.

19 évvel ezelőtt a tiszavasvári környékén folyó felszabadító harcokban több kazahsztáni csapat egység is részt vett. a katonák közül negyvenhatan vesztették életüket. az elesett hősöket a község egyik parkjában helyezték örök nyugalomra. az emlékművet és környékét a műm 115-ös számú ipari tanuló intézet növendékei gondozzák.

pénteken szovjet vendégek érkeztek a községbe, köztük az elesett katonák rokonai, ismerősei, és megkoszorúzták a hősök síremlékét, a koszorúzási ünnepségen részt vettek a helyi tanács és a tömegszervezetek képviselői, valamint az ipari tanuló intézet növendékei is. /mti/

---

bb 48. 1964-ben az ideinél 57 millió forinttal nagyobb összeggel gazdálkodik bács megye - ülést tartott a megyei tanács

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 1.

kecskeméten pénteken ülést tartott bács-kiskun megye tanácsa. megvitatták a megye jövő évi költségvetését, amelyet buda gábor, vb. elnökhelyettes terjesztett a tanácsülés elé. elmondta, hogy 1964-ben - 660,399.000 forint - az ideinél 57 millió forinttal több jut a nagy alföldi megye fejlesztésére. ebből több mint 270 millió forintot oktatási és kulturális célokra fordítanak. 160 ágygal bővítik a megye kórházait, bácsalmáson korszerű belgyógyászati osztályt rendeznek be, s ezzel tehermentesítik a túlszűfolt falvai kórházat.

megyeszerte nagy gondot fordítanak majd az utak, hidak fenntartására és a közvilágítás korszerűsítésére is. több mint 150.000 négyzetméternyi területet parkosítanak a megye városaiban és falvaiban.

a községfejlesztési alapból kiskunfélegyházán bővítik a kórház laboratóriumát, kecskeméten gyermekorvosi rendelőt, homokmégy községben orvosi lakást, hetényegyházán, jakabszálláson, jánoshalmán és ujsoltonon pedig orvosi rendelőt építenek. a törpevizművek építését 20 községben fejezik be, másik 22 faluban pedig megkezdik bácsszőlősen óvodát, madaras, soltvadkert és sükösd iskolai napköziotthont, a megye 14 községe pedig új művelődési otthont kap jövőre.

a tanácsülés jóváhagyta a költségvetési tervet. /mti/

15.45/-n

-24-

bb 50. társadalmunk bármily nehéz feladatot megold, ha mindenki összefog a jó ügy érdekében - németh károly elvtársnak, a központi bizottság titkárnak nyilatkozata a kenyérgabona-vetés sikerének tanulságairól

k nsz.ká vm cz

1963. november 1.

a népszabadság és a magyar távirati iroda munkatársa megkérte németh károly elvtársat, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának titkárát, hogy nyilatkozzon az őszi kenyérgabona-vetés tapasztalatairól. alább ismertetjük a kérdéseket és németh elvtárs válaszait.

- milyen eredménnyel oldotta meg a magyar mezőgazdaság az idei őszi legfontosabb munkáját, a kenyérgabona-vetést?

- ezekben a napokban egy rendkívül nagy jelentőségű munka végére tettek pontot mezőgazdaságunk szocialista nagyüzemei: teljesítették a kenyérgabona-vetéstervét, befejezték a rozs és a buza-vetést. az eredeti tervet valamivel több mint hat százalékkal teljesítették túl. mind a mezőgazdasági termelés, mind pedig az ország számára fontos, hogy a kenyérgabona-félék vetőmagja a vetésre legkedvezőbb időben, jó minőségű munkával került talajba. a nagy tapasztalatu mezőgazdasági szakemberek, a termelőszövetkezetek idős tagjai szinte egyöntetűen megállapították - s ebben a kérdésben ők a legfőbb tanúk -, hogy ilyen idejében és ilyen jó minőségben emlekezetük szerint még sohasem végeztek ezzel a munkával, bár itt-ott most is „elspórolták”, a műtrágyát, s egyik-másik táblán, különösen a vetés befejező szakaszában a nagy sietség miatt elnagyolták a munkát.

az előző esztendő tapasztalataiból, valamint az idei gyengébb kenyérgabona-termésből sok tanulságot vontak le pártszervezeteink, a pártbizottságok, tanácsok s maguk a termelő üzemek is. így aztán azok az alapvető hibák, amelyek a viszonylag gyengébb gabonatermésekhez vezettek, most nem ismétlődtek meg. mindenek előtt a vetésterv teljesítésére, a kedvező vetésidő megtartására gondolok.

az idei őszi végzett szorgalmas munka reményeket nyújt a jövő esztendői aratásra. mindenesetre az tény, hogy a szövetkezetek, állami gazdaságok, gépállomások dolgozói, vezetői, a mezőgazdasági termelés megyei, járási, országos irányítóival együtt sokat tettek a jövő esztendői gabonatermés jó megalapozásáért. ezért megérdemlik az elismerést.

- melyek az őszi kenyérgabonavetésből levonható legfőbb tapasztalatok, tanulságok?

- sok tapasztalattal gazdagodtunk, ezeket érdemes is, szükséges is mindenütt alaposan tanulmányozni, s további munkánkban felhasználni.

/folyt.köv./

15.52/-n

-25-

/bb 50. társadalmunk...1.folyt./vm

talán a legfontosabb az, hogy fiatal szocialista nagyüzemeink az egész társadalom segítségével még oly bonyolultnak, nehéznek látszó feladatot is képesek ma már teljes sikerrel megoldani. az a következetes, céltudatos munka, amely a mezőgazdaság szocialista átszervezésekor bontakozott ki az egész magyar mezőgazdaság fejlesztéséért, kezd megérlelni gyümölcsseit. közismert, hogy társadalmunk már eddig is sokat tett azért, hogy szövetkezeteink minél előbb megalapozhassák a korszerű, nagyüzemi termelést. a termeléshez szükséges gépek, épületek, felszerelések, műtrágya mind nagyobb mennyiségben állnak rendelkezésre.

ezzel a folyamattal egyidőben esztendőről esztendőre növekedik parasztságunk szövetkezeti öntudata, az összefogásba vetett hite. a tapasztalatok alapján mind mélyebben él az emberek tudatában: a nagyüzemben végzett jó munkával biztonságos, évről-évre javul az élet. s ez a gondolkodásmód meglátszik a szántóföldeken, a kertészetekben, a gazdálkodás minden területén, meglátszott az őszi vetésselőkészítés, vetés napjaiban is.

nagyon fontos tényezője volt az eredményes munkának a kellő előrelátás, a jó felkészülés, minden olyan ember hatékony, fáradtságot nem ismerő munkája, akinek a mezőgazdasági termeléshez valami köze van. pártbizottságaink, pártszervezeteink az előző esztendőknél jóval korábban tisztázták a kenyérgabonavetés-sel kapcsolatos teendőket. jó politikai és szervező munkával hívták tettekre az ország kenyeréért a mezőgazdaság dolgozóit, a tanácsokat, a tanácsok mezőgazdasági osztályait, a kisz-t, a nőtanácsot, a hazafias népfrentot, a szakszervezeteket.

a munka előkészítése folyamán, majd a szántás-vetés napjaiban sikerült a megyékben, járásokban valóban hatékonyra tenni az irányítást, mert kisebb zökkenők ellenére szervezeten dolgoztak. pontosan ismerték a termelő üzemek helyzetét, tudták, hol mi a gond, mi nehezíti a folyamatos munkát, a helyzet tisztánlátása aztán lehetőséget teremtett arra, hogy megfelelően cselekedni is tudjanak. a legsürgősebb, a legfontosabb feladatokkal foglalkoztak, s nem általános tanácsokat osztogattak, hanem, ha kellett, vetőmag-, üzemanyag-, műtrágyaszállítási és egyéb ügyekben is intézkedtek.

az idei őszen itt-ott, ha csak napokra is, akadozott a műtrágya-és vetőmagszállítás, az alkatrészsállítás. emiatt sem sikerült minden táblán tökéletes munkát végezni. az illetékes központi szervek előrelátóbb, szervezettebb munkájával ezek a nehézségek jórészt elkerülhetők lettek volna. ők is foglalkoznak az őszi vetés tapasztalataival, s megtesznek mindent azért, hogy 1964-ben még kevesebb legyen a gond.

azért, hogy jövőre mezőgazdaságunk teljes egészében megtermelje az ország kenyerét, nagy társadalmi összefogás bontakozott ki.

/folyt.köv./
16.06/-n

-26-

le

/bb 50. társadalmunk...2.folyt./vm

amikor arról volt szó, hogy mezőgazdasági üzemeink az eredeti vetéstervet mintegy öt százalékkal teljesítsék túl, termelőszövetkezeteink, állami gazdaságaink vállalkoztak a feladatra, s teljesítették is. amikor a vetésselőkészítés üteme lassunak látszott, több mint ezer ipari munkás traktorra ült, hogy a géppálmási gépek kétműszakos üzemeltetésével meggyorsuljon a munka. a néphadsereg katonái azokban az állami gazdaságokban, amelyekben nagy területen termelnek kukoricát, derekasan dolgoztak e fontos takarmánynövény betakarításában, s így lehetővé tették, hogy a kenyérgabonával bevetendő területek idejekorán vetésre készen álljanak. közülük sokan ugyancsak traktorra ültek, szántottak, vetettek. több helyütt a kisz tagjai, az iskolások is ott voltak néhány napra segíteni a burgonya-, a szőlő-, a gyümölcszedésben, s amellett, hogy az ő igyekezetük is segítette a munkát, összejött a jövő esztendői táborozások, kirándulások költségeinek számottevő része.

hosszan lehetne folytatni a felsorolást, amely a társadalmi összefogás nemes jele életünkben. hiszen amikor szállítási nehézségek lassították a munkát, a vasut, a különböző más szállítási vállalatok dolgozói gyakran éjt-nappallá téve dolgoztak közvetlenül vagy közvetve a kenyérgabonavetés sikeréért. az egymás segítségnek nagyon szép példáját adták a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok. aki a vetéssel végzett, társai, szomszédai segítségére sietett, gyakran minden kérés nélkül.

kifejezésre jutott e nagy munkában: a mi társadalmunk lényegéhez, emberséges világához nagyon szorosan hozzátartozik az egymás segítése, ki-ki gondjaival, nehézségeivel nem marad magára. az a verseny, amely a gyors, szervezett, jó munkáért kibontakozott az őszi vetésben, nem vetélytársakat szült, hanem még jobban elmélyítette a baráti köteleket termelőszövetkezetek és termelőszövetkezetek, állami gazdaságok és más gazdaságok, mezőgazdasági dolgozók és ipari munkások, társadalmunk különböző intézményei és egész mezőgazdaságunk között. nagyon sok és fontos szakmai, agronómiai tapasztalaton kívül az a legfőbb tanulság, hogy a legnagyobb feladatok megoldására is képes társadalmunk, ha mindenki összefog a jó ügy érdekében.

- melyek a kenyérgabona-termesztés további legfőbb teendői, milyen időszerű feladatok állnak a vetés befejezése után mezőgazdaságunk előtt?

- az idén ősszel az időjárás rendkívül kedvezett a kenyérgabona vetésnek. az időjárás miatt sehol sem volt számottevő „kiesés”, s ez jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy idejében végezték a munkával.

/folyt.köv./

16.20/-n

27
-27-

le

/bb 50. társadalmunk.....3.folyt./vm

az őszi vetések nagyobb hányada már kikelt, szépen sorol, és a kedvező időjárásban jól fejlődik. elbizakodottságra azonban nincs semmi ok. ha kedvezőtlenebb az ősz - s erre általában lehet és kell számítani -, a mostaninál csak jóval nagyobb erőfeszítések árán lehet rendjén elvetni a kenyérgabonát. ez nagyon fontos tanulság.

miután az ország kenyérének előteremtése nemcsak a vetéstől függ, egész esztendei feladat a jó buza-és rozstermésért dolgozni. már ma időszerű teendő a kártevők elleni védekezés. ehhez elegendő vegyszer van, s ahol szükséges, azonnal cselekedni kell. további munka lesz a téli, tél végi, kora tavaszi nitrogénműtrágyázás, ehhez megvan a szükséges műtrágya. a megfelelő vetésápolás, a vegyszeres gyomirtás - amikor az ideje elérkezik - ugyancsak elengedhetetlenül fontos része a korszerű kenyér-gabona-termesztésnek. azt a jó munkát, amelynek segítségével sikeresen megalapozta mezőgazdaságunk a jövő évi kenyérgabonatermést, kövesse mindenütt további szorgalmas, hozzáértő, felelősségteljes munka, egészen a betakarítás végeztéig.

azzal a lendülettel, szervezettséggel végezzék most mindenütt a jövő esztendei növénytermelés legfontosabb őszi megalapozó munkáját, a mélyszántást, amellyel a vetés napjaiban dolgoztak. ennek a még kinnlevő termények gyors betakarítása, a gépek jó kihasználása, a traktorvezetőkrol való fokozott gondoskodás nélkülözhetetlen feltétele. ha jól szervezzük a munkát, minden tennivalóval - a mélyszántástól a szőlő- és gyümölcsös telepítéséig - édejekorán végezhethetünk. így a jövő esztendei termés jó előkészítése újabb sikerek forrásává válik, nemcsak a kenyérgabonatermesztésben, hanem egész szocialista mezőgazdaságunkban - fejezte be nyilatkozatát németh károly elvtárs./mti/

- . -

bb 55. a luteránis világszövetség vezetői hazánkban

tné vm zs

1963. november 1.

a magyar evangélikus egyház meghívására a luteránus világszövetség képviselőiben hazánkba érkezett dr. kurt schmidt clausen főtitkár, d.d. bruno muetzelfeldt igazgató és paul hansen titkár. látogatásuk alkalmával az evangélikus egyház életét tanulmányozzák, egyházi intézményeket és gyülekezeteket látogatnak meg. a vendégeket pénteken fogadta prantner józsef, az állami egyházügyi hivatal elnöke./mti/

- . -

16.28/-n

-28-

bb 51. az első magyar tv-operafilm sajtóbemutatója

t s/gg/m/fm

1963. november 1.

a magyar televízióban pénteken bemutatták a sajtó képviselőinek az első magyar tv-operafilmét, az „éjszakai repülés,-t dallapiccola olasz zeneszerző operájának szövegekönyvét saint exupéry írta azonos című regényéből. az érdekes regény magyarországon is megjelent „egyedül a felhők felett,- címmel. az opera szövegekönyvét blum tamás fordította. az 1938-ban buenos airesben játszódó történet azokról a pilótákról szól, akik először szálltak fel repülőgéppükkel éjszaka. a délamerikából Európába repülő futárgépek közül sok lezuhant, de az éjszakai repüléseket ilyen áldozatok árán is folytatták.

a felvételeket a budaörsi repülőtéren, valamint a budapest filmstúdió műtermében készítették. a főbb szerepeket házy erzsébet, ilosfalvy róbert, simándy józsef és radnay györgy, a magyar állami operaház tagjai alakítják. a televízió első operafilmjében közreműködik a magyar rádió szimfónikus zenekara és énekkara, vajda cecilia karigazgató vezetésével. a zenekart blum tamás vezényli. az operafilm felvételeit szinetár miklós rendező vezette, az operatőr kocsis sándor volt.

a magyar televízió első operafilmjét a közelmúltban levetítették a budapesti zenei hetek és zenei versenyek alkalmából hazánkban tartózkodott ismert zenekritikusoknak és művészeknek. a filmet a nemzetközi „zsüri,- nagy tetszéssel fogadta.

a magyar televízió november 10-én, vasárnap este mutatja be az „éjszakai repülés,-t. /mti/

- . -

bb 52. szakmai bemutató az ofotért guszev-utcai művelődési termében

k tf/m/fm

1963. november 1.

az ofotért guszev-utcai művelődési termében a müncheni linhof gyár képviselője pénteken nagy érdeklődéssel kísért szakmai bemutatót tartott a hazánkban is jólismert gyár fényképezőgépeinek használatáról. az előadást számos hazai szakember és amatőr-fotós hallgatta meg. /mti/

- . -

16.36/-n

-29-

bb 53. színházi ősbemutató, bálint györgy-émlékműsor, három önálló előadást az egyetemi színpad novemberi programjában

i áe/lk/m/fm

1963. november 1.

az egyetemi színpad novemberben is változatos programmal várja az irodalomkedvelőket. az őszi idény érdekes színházi eseménye lesz racin vígjátékának, „a pereskedők”, -nek magyarországi ősbemutatója, amelyet november 2-án, szombaton este ad elő az universitas együttes.

a színpad verskedvelő törzsközönsége ebben a hónapban három kiváló előadóművész önálló estjén vehet részt: november 10-én egressy istván: 17-én jancsó adrienne, 24-én tallós endre műsorát rendezik meg. a novemberi program nagy érdeklődéssel várt eseménye lesz a 14-én sorra kerülő bálint györgy tiszteletére rendezett műsor, amely „a szavak felkelése”, címmel idézi meg a kiváló újságíró emlékét. folytatódnak a „világirodalmi sorozat”, előadásai, amelyek ezúttal a mai szovjet elbeszélők és a legújabb francia líra java-termését mutatják be a közönségnek. mozart-est, a budapesti nemzetközi pablo casals gordonkaverseny győztesének előadása és egy pantomim-műsor egészíti ki az egyetemi színpad novemberi műsorát. /mti/

---

bb 54. honismereti szakkör-vezetők országos tanácskozása orosházán

vid/gg/m/fm

1963. november 1.

orosházán pénteken megkezdődött a honismereti szakkör-vezetők kétnapos konferenciája. az értekezletre - amelyet sinkó sándor, a városi tanács vb. elnöke nyitott meg - az ország minden részéből érkeztek helytörténészek, muzeológusok, tudományos kutatók.

a tanácskozás első napján kóti jános, az mszmp párttörténeti intézetének munkatársa a történelmi múlt megbecsülésének, a helyi emlékek feltárásának fontosságára hívta fel referátumában a helytörténészek figyelmét. hangsúlyozta, hogy az országos monográfiák nem ismertetik a gyakran igen fontos helyi momentumokat, így ezeknek felkutatása és közzététele a honismereti szakkörök feladata.

a konferencia második vitaindító előadását györffy sándor, a legújabbkori történeti muzeum tudományos munkatársa tartotta az agrárszocialista mozgalmak tárgyi emlékeinek gyűjtéséről. beszámolója során több „kallódó”, témára hívta fel a figyelmet.

/folyt.köv./

16.40/-n

-30-

bb 54. /honismereti ... 1. folyt./ m

így például - mint mondotta - sokfelé ismeretlen még az agrárszocialista mozgalmak vezéralakjainak és résztvevőinek élete, s kevés gazdaságtörténeti, szociográfiai dolgozat látott napvilágot eddig a mezőgazdaság szocialista átszervezésének helyi vonatkozásairól.

az előadást követő vitában több hasznos javaslat hangzott el a helytörténészek munkájának segítésére. megállapodtak abban, hogy az előadók által említett több témát a közeljövőben feldolgoznak. /mti/

---

bb 56. előkészítő tanfolyam a felsőfoku kereskedelmi és vendéglátóipari szakiskola nappali és esti tagozatára

i tó/tm/m/vg

1963. november 1.

a felsőfoku kereskedelmi és vendéglátóipari szakiskola a következő tanév nappali, valamint esti tagozatára jelentkezők részére, a felvételi vizsgákra, előkészítő tanfolyamot indít, amely 1964. január 2-től június 24-ig tart. az előkészítő tantárgyai: matematika és történelem, vagy politikai gazdaságtan, illetve matematika és kémia, az érettségivel /képesítő oklevéllel/ nem rendelkezők számára magyar nyelv is. a tanfolyam részvételi díja 450-- forint.

az előkészítő tanfolyamra a felsőfoku kereskedelmi és vendéglátóipari szakiskola tanulmányi hivatalában /budapest, 5. ker. alkotmány utca 9-11 / még lehet jelentkezni. jelentkezési lapok a szakiskolában igényelhetők. a levelező tagozatra jelentkező vidéki hallgatók részére olyan városokban, ahol felsőoktatási intézmény nincs, kellő számú jelentkező esetén a megyei tanács vb. a megyei jogú városokban pedig a városi tanács vb népművelési osztálya szervezi a tanfolyamot. /mti/

16.42/-n

-31-

bb 57. vízrebocsátották az 50. vizibuszt

vid/gö/m/ki

1963. november 1.

a magyar hajó és darugyár váci telepén pénteken jubileumot ünnepeltek: vízrebocsátották az 50. vizibuszt. a hátul nyitott fedélzetű, 150 személyt befogadó hajót az év végén kellett volna átadniok megrendelőjének, a mahart-nak. a hajózási vállalat kérésére azonban a hajó építői vállalták, hogy november 7-ére elkészítik. a dolgozók állták szavukat és a györk nevű vizibuszt a vállalt időre vízrebocsátották.

a jubiléus hajó, bár a gyár udvarán teljesen elkészült, első utját nem a dunán, hanem a váci országúton tette meg. a gyár váci telepe ugyanis nem rendelkezik megfelelő vízrebocsátó helylyel, ezért a hajókat, szekérre, rakják és sződliget közelében 100 tonnás daruval emelik a vízre.

az 50. vizibusz, amint megszabadult a daru köteleitől, saját erejéből, a vác feletti vízi szerelőhelyre uszott, ahol kipróbálják a motorját, majd próbaujat tesz. ha ezalatt nem mutatkozik hiba, november 7-én átadják a mahart-nak. /mti/

---

bb 58. több mint száz ujtás évente- mezőgazdasági ujtók kiállítására kiskunhalason

vid/j/m/ká

1963. november 1.

az állami gazdaságok megyei igazgatósága és a medosz pénteken kiskunhalason rendezte meg a bács megyei mezőgazdasági üzemek ujtóinak hagyományos tapasztalatcseréjét és kiállítását. az anketon megvitatták a homoki szőlő- és gyümölcstermesztés gépesítésének problémáit és az ezzel kapcsolatos feladatokat.

a mezőgazdasági ujtómozgalom eddigi eredményeiről tóvizi imre, az állami gazdaságok megyei igazgatóságának főmérnöke számolt be. elmondta, hogy a megye mezőgazdasági nagyüzemeiben évente több mint száz ujtást, ésszerűsítést vezetnek be. az elmúlt négy esztendő alatt több mint 2,500.000 forintot takarítottak meg a bevezetett ujtásokkal.

a kiállításon 90 különféle gépet mutatnak be. ezeknek több mint a fele a nagyüzemi szőlő- és gyümölcstermesztés gépesítését szolgálja. /mti/

16.58/-n

-32-

a szerkesztőségek figyelmébe!

lv/m/sr

1963. november 1.

november 1-1 számú hírünk címe helyesen: „tiz új filmet mutatnak be novemberben - november 7-13: szovjet filmapok,, a második bekezdés 2. sorában „szovjet filmhét,, helyett „szovjet filmapok,, a 2. bekezdés 10. sorában „ünnepi filmhéten,, helyett „ünnepi filmapokon,, irandó. /mti/

---

a szerkesztőségek figyelmébe!

m/La

1963. november 1.

a bb 54. sz. hír /honismereti szakkör-vezetők .../ negyedik bekezdése helyesen:

az előadást követő vitában többek között felszólalt t.m. iszlamov, a szovjet tudományos akadémia munkatársa, aki az alföldi agrárszocialista mozgalmak nemzetközi kapcsolatait kutatja hazánkban, valamint darvas józsef író is. több hasznos javaslat hangzott el a helytörténészek munkájának ... /mti/

---

bb 59. pénteken megnyílt az „ország-világ képekben,, című fotokiállítás

t tf/m/fm

1963. november 1.

pénteken a magyar távirati iroda vadász ernő kiállítási termében siklósi norbert, a magyar újságírók országos szövetségének főtájkára megnyitotta az „ország-világ képekben,, című fotokiállítást. a fényképbemutató anyagát ács irén, farkas tibor és ifj. schiller alfréd, az ország-világ című képes hetilap fotóriportereinek több mint félszáz felvételéből állították össze. /mti/

17.10/-n

-33-

se

bb 60. jelentkezzenek a károsultak

k bc/te/m/zs

1963. november 1.

a rendőrség sorozatos lopás büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezte papp éva 21 éves büntetett előéletű balatonföldvári lakost. a fiatal nő szeptember óta nem dolgozott, s bűncselekmények elkövetéséből tartotta fenn magát. főleg budapesten férfiakkal ismerkedett meg és lakásukon alkalmas időben a pénzüket ellopta. az eddigi megállapítás szerint mintegy 10.000 forinttal károsította meg ilymódon alkalmi ismerőseit. a 6. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat a károsultakat, akik még nem tettek feljelentést papp éva ellen, hogy saját érdekükben jelentkezzenek személyesen budapest, 6. izabella utca 61. 2. emelet 205 számú helyiségben vagy telefonon a 316-998 számon 119-es mellékállomáson. /mti/

---

bb 61. meghosszabbították a műszaki könyvnapok központi kiállítását

k áe/áe/m/fm

1963. november 1.

a műszaki könyvnapok alkalmából az országos műszaki könyvtárban rendezett központi kiállítást a nagy érdeklődés miatt egy héttel - november 9-ig - meghosszabbították. a kiállítást eddig több mint tízezer szakember tekintette meg. /mti/

---

bb 62. megalakult a műkedvelő irodalmi színpadok tanácsa

tné/m/la

1963. november 1.

a művelődésügyi minisztériumban neves írókból irodalomtörténészekből és más szakemberekből megalakult a műkedvelő irodalmi színpadok tanácsa. feladatuk tüzték ki, hogy segítik az ország irodalmi színpadait műsorpolitikájuk kialakításában. az első ülésen a tanács megvitatta a november 15-17-én szegeden sorra kerülő országos irodalmi színpadi bemutató és szakmai tanácskozás programját. /mti/

---

bb 64. a szabadság hidról

k bc/gg/m/zs

1963. november 1.

a dunába vetette magát visman teréz, 66 éves, 19. kerületi lakos. a motoros járőrök kimentették az idős nőt, akit a mentők súlyos állapotban kórházba szállították. /mti/

17.26/-n

-34-

le

bb 63. jugoszláv szakszervezeti küldöttség érkezett hazánkba

gg/m/sr

1963. november 1.

baráti látogatásra hazánkba érkezett a jugoszláv ipari és bányász szakszervezet négytagú küldöttsége. a delegációt Laza materics, a jugoszláv ipari és bányász szakszervezet központi bizottságának elnökségi tagja, a bosznia hercegovinai szakszervezeti bizottság elnöke vezeti. a küldöttség ellátogat bányákba, kohászati és gépipari üzemekbe, tanulmányozza majd a dolgozók munka- és életkörülményeit, valamint a szakszervezet munkáját. /mti/

---

bb 65. halálos közlekedési baleset

k bc/gg/m/zs

1963. november 1.

a bécsi úton pénteken hajnalban vajda lászló 47 éves pilisszentiváni lakos szabálytalanul ment át az uttesten. egy autóbusz elütötte a vigyázatlan járókelőt, aki sérülései következtében kórházba szállítás közben meghalt. /mti/

---

bb 66. végetért a nagyszerű országos muzeumi hónap - 150 kiállításon több mint 450.000 látogató

i tf/ol/lk/m/

1963. november 1.

a most zárult második országos muzeumi hónap eredményeiről és tapasztalatairól dr. liptai ervin, a művelődésügyi minisztérium muzeumi főosztályának vezetője a következő tájékoztatót adta az mti munkatársának.:

- az idei muzeumi hónap programja sokkal gazdagabb volt a tavalyinál - mondotta. - ez elsősorban nem a kiállítások számának emelkedésében mutatkozott meg, hanem egyrészt abban, hogy - a közönség megnövekedett igényének megfelelően - színvonalasabb, tartalmasabb tárlatokat, bemutatókat rendeztünk, másrészt a különböző rendezvények, előadások iránt jóval nagyobb volt az érdeklődés, mint az elmúlt esztendőben.

- októberben összesen mintegy 150 időszaki kiállítást nyitottunk meg, ebből tizenötöt budapesten, a többi vidéki városokban, falvakban. megállapítható - bár még pontos számadatok nem állnak rendelkezésünkre -, hogy a tárlat-látogatók száma ez évben felülmulta a tavalyi 450 ezret. a fővárosban a szépművészeti muzeum kiállításait tekintették meg a legtöbben, mintegy 32 ezren, itt egyébként tíz előadást és 46 tárlatvezetést is tartottak. /folyt.köv./

17.58/-n

-35-

le

bb 66. /végetért ... 1. folyt./ m

a nemzeti muzeumban rendezett 37 előadáson mintegy 2300-an vettek részt. a néprajzi muzeum észak-amerikai indiánok című bemutatójának hozzávetőlegesen 10.000 nézője volt, zömmel fiatalok, iskolás csoportok. a magyar nemzeti galéria berény róbert - és telcs ede emlékkiállítását eddig 18 ezren nézték meg. igen népszerűek voltak a budapesti természettudományi muzeum által rendezett természettudományi séták. a muzeológusok, szakemberek népes csoportokkal kirándultak a budai hegyekbe, ahol séta közben ismertették a résztvevőkkel a hegyvidék növény- és állatvilágát, s megtanították őket a gyűjtés módszereire.

- a tapasztalatok azt mutatják, hogy különösen kedveltek a helytörténeti kiállítások: az emberek szívesen ismerkednek meg szűkebb hazájuk múltjával, történetével. állandó helytörténeti kiállítást nyitottunk a tatai vármuzeumban, valamint a „homokország fővárosában”, kecskeméten, a katona józsef muzeumban. a muzeumi hónap kiemelkedő eseményei voltak az idén első ízben megrendezett muzeumi vetélkedők, amelyeken több ezren vettek részt. a fiatalok népes tábora mérte össze képzőművészeti tudását a magyar nemzeti galéria, valamint pécs és baranya megye szellemi olimpiásein. ezeknek témáit a helyi kiállítások anyagából állították össze.

- az októberben elhangzott több mint 500 ismeretterjesztő előadásnak átlagosan 200-300 hallgatója volt. jól sikerült a fővárosi színházak művészeinek közreműködésével a „költészet és zene a középkori esztergomban”, címmel rendezett nagyszabású műsoros est. sokan kérték, hogy a jövőben is rendezzünk ilyen műsorokat muzeumokban, kiállítási intézményekben.

- az ideai tapasztalatok felhasználásával - mondotta befejezésül dr. liptai ervin - a szakemberek már hozzákezdtek a jövő évi harmadik országos muzeumi hónap programjának összeállításához. az ideinél több helytörténeti kiállítás megrendezését, valamint több muzeumi vetélkedő előkészítését vették tervbe. /mti/

---

bb 49. a vöröskereszt megyei titkárainak országos értekezlete

i ms/tm/m/zs

1963. november 1.

a magyar vöröskereszt megyei titkárai csütörtökön és pénteken kétnapos értekezletet tartottak a vöröskereszt székházában. a tanácskozás napirendjén többek között a szervezet jövő évi második országos kongresszusának előkészületei és a nemzetközi vöröskereszt százéves jubileumának eseményeiről szóló beszámoló szerepelt. a beszámolókat élénk vita követte. /mti/

18.10/-n

-36-

bb 68. ülést tartott a kneb

gg vm sr

1963. november 1.

a kneb pénteken tartott ülésén az elnök beszámolt a legutóbbi ülés óta megtett intézkedésekről, a folyamatban levő vizsgálatok állásáról, valamint az elmúlt hónapban érkezett közérdekű bejelentések intézéséről. a kneb ezután áttért a vizsgálati jelentések tárgyalására.

megtárgyalta a dolgozók közétkeztetésének helyzetéről készült jelentést. a kilenc megyében és a fővárosban tartott vizsgálat - az általánosan tapasztalható fejlődés mellett - számos hibát és fogyatékoságot tárt fel, amelyek sok bosszúságot okoznak a közétkeztetésben részesülő dolgozóknak. jogos panaszok merülnek fel több helyen az üzemélelmezés minőségére. egyes vállalatoknál még a higiéniai követelményeket is feleltelenül elhanyagolják. a közétkeztetés fejlesztésének tervszerűtlenségei gátolják a hiányosságok kiküszöbölését és a legcélszerűbb étkezési formák szélesebbkörű alkalmazását. a vizsgálatban részt vett nagyszámú népi ellenőr tapasztalataira és javaslataira támaszkodva a kneb az illetékes kormányzervekben több intézkedésre tett előterjesztést.

a kneb ezután megtárgyalta „ az ujitások gazdasági hatékonysága és az ujitásügyi rendelkezések betartása az élelmiszeripar egyes ágaiban”, című vizsgálatról készült összefoglaló jelentést. a kneb vizsgálata a fővárosban és nyolc megyében 41 élelmiszeripari vállalatra terjedt ki. a vizsgálat megállapította, hogy az élelmiszeripar területén az ujitó mozgalom az utóbbi évek alatt segítette a műszaki fejlesztés fellendülését. az alkalmazásra került korszerű módszerek igényelték, egyben fel is tételtek a dolgozók részéről megnyilvánuló kezdeményezéseket. az élelmiszer iparban az 1961-1963 években bevezetett ujitások nyomán elért, utókalkulált népgazdasági eredmény 142 millió forint volt. különösen kiemelkedő ujitások történtek a paprikafeldolgozó ipar, a cukoripar és az édesipar területén.

az ujitómozgalom méretei és az elért eredmények az élelmiszeriparban foglalkoztatott munkások és műszakiak szakismeretét, hivatásszeretetét és kezdeményező készségét dicsérik.

/folyt.köv./

-37-

bb 68. /ülést tartott ... 1. folyt./ m

a kneb vizsgálata az eredmények megállapítása mellett számos hiányosságra és az ujitásokra vonatkozó rendelkezések megszegésére hívta fel a figyelmet.

gyakran tapasztal a vizsgálat hiányosságokat már az ujitási feladattervek kiadásánál, a dolgozók közötti népszerűsítésnél is. így például a budafoki baromfifeldolgozó vállalatnál az 1963 évi feladat-terveket csak 1963 június havában ismertették. sokszor kezelnek ujitásként olyan előterjesztést is, amelyek semmilyen műszaki előrehaladás biztosítását nem tették lehetővé. a győri szeszgyárhoz például az édász egy mérnöke ujitási javaslatot terjesztett elő. ajánlotta, hogy az üzemekben és a gyári udvarokon a hagyományos izzólámpákat higanygőz világító testekre cseréljék ki. a világítás ilyen korszerűsítésének lehetősége az előterjesztés időpontjában általánosan ismert volt és az ezért újszerűnek semmiesetre sem tekinthető.

az „ujító”, a javaslat előterjesztésén túl a megvalósítás érdekében semmilyen igazolható ténykedést nem végzett. a javaslatot ujitásként elfogadták, s a javaslattevők 20.000, a kivitelezésben közreműködők pedig /akiknek tevékenysége teljesen bizonytalan volt /4.000 forint díjazásban részesültek.

nem egy esetben találkozott a vizsgálat olyan „ujításokkal”, amelyek a javaslattevő munkaköri köteletségének fogalmi körébe tartoznak. a selypi cukorgyár ujitásként fogadta el és 2356 forinttal díjazta a gyár műszaki vezetőjének javaslatát, amely egy üzemszempont a baleseti veszély megelőzését szolgáló megvilágítására vonatkozott.

ezek az esetek azt mutatják, hogy az élelmiszeripari egyes ágazataiban és vállalatainál - az ujitásra vonatkozó jogszabály fogyatékoságaiból is következően - az ujitómozgalom elvi célkitűzéseit liberálisan kezelik.

a központi népi ellenőrzési bizottság a vizsgálat összefoglaló jelentését elfogadta és úgy határozott, hogy azt intézkedésre megküldi az érdekelteknek. /mti/

19.20/-n

-38-

bb 67. csehszlovák írók látogatása a magyar írók szövetségében

k bi/tr vm sr

1963. november 1.

az amur üdülőhajóval budapestre érkezett csehszlovák kiránduló-csoport írótagjai pénteken magyar írókkal találkoztak az írószövetség székházában. jan kostra, hana ponicka, vladimir oleriny, iozef kainer, egri viktor, jaromir tomecek, ivan kriz és peter vlachorsky csehszlovák vendégeket dobozy imre, a magyar írók szövetsége titkára köszöntötte./mti/

---

bb 69. iparművészeti kiállítás nyílt szombathelyen

vid te vm ki

1963. november 1.

pénteken modern iparművészeti kiállítás nyílt szombathelyen a savaria muzeumban. kerámiák - köztük több gádor, gorka és kovács margit mű, valamint a fiatal iparművészek alkotásai - gobelinek, üveg- és ötvösmunkák, kézzel festett textiliák láthatók a kiállításon /mti/

---

bb 70. a muzeumi ismeretterjesztő központ propaganda osztálya

i ol/tr vm sr

1963. november 1.

felhívja a muzeumlátogatók figyelmét, hogy az ország muzeumaiban november 5-én szünnap lesz. november 7-én valamennyi muzeum nyitva tart délelőtt 10 órától 18, illetve 11 órától 19 óráig./mti/

---

bb 71. a keletázsiai művészeti muzeumot és a kina muzeumot

i ol/tr vm

1963. november 1.

pénteken tatarozás miatt, előreláthatólag hosszabb időre bezárták. /mti/

---

bb 73. peter damm zeneművész budapesten

k ol/tr vm sr

1963. november 1.

pénteken budapestre érkezett peter damm ndk-beli zeneművész. november 3-án mezőkövesden, 8-án pedig az országos filharmónia kamaratermében ad kűrhangversenyt./mti/

19.30/-n

-39-

le

bb 72. viktor dubrovskij és rudolf kerer vendégszereplései
magyarországon

i ol/tr/m/sr

1963. november 1.

viktor dubrovskij karmester és rudolf kerer zongoraművész
budapestre érkezett. a szovjet vendégművészek november első
napjaiban pécssett és komlón szerepelnek. budapesten november
11-én lépnek fel a zeneakadémián: viktor dubrovskij vezényli
a magyar rádió szimfonikus zenekarát és rudolf kerer - aki
ezen a koncerten mutatkozik be a budapesti közönségnek - pro-
kofjev első zongoraversenyét adja elő. a szovjet zongoramű-
vész november 13-án önálló estét ad a zeneakadémián. /mti/

---

bb 74. színházi évadnyitás dunaujvárosban

vid/tné/m/la

1963. november 1.

pénteken este a dunaujvárosi bartók béla művelődési ház
színháztermében megkezdődött a dunaujvárosi színiévad, amely-
re négyszáznál több bérletet vettek az üzemek és vállalatok
dolgozói. a színházi szezonban a pécsi művészek nyolc ízben
játsszanak a dunaujvárosi közönség előtt. többek között egy
operát és két operettet mutatnak be, s egy alkalommal fellép
a pécsi balettegyüttes is.

a pénteki évadnyitón - a „füredi komédiások”, című operet-
tet játszották nagy sikerrel. /mti/

---

bb 75. hangverseny-sorozat nyiregyházán

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 1.

a nyiregyházi móríc zsigmond színház bérletes hangverseny-
sorozatot indított. az első előadást pénteken este tartották.
a debreceni máv filharmónikus zenekart henryk czyz lengyel
karnagy vezényelte. közreműködött lukács pál hegedűművész. /mti/

19.34/-n

-40-

Je

bb 76. időjárásjelentés

gg/m/la

1963. november 1.

a meteorológiai intézet jelenti november 1-én, pénteken 19
órákor:

élénk délnyugati szél

várható időjárás szombat estig: délnyugatról felhőátvonulá-
sok. több helyen, főként a dunántúlon esők. élénk déli, dél-
nyugati szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 11-15 fok
között. /mti/

---

bb 77. a magyar unesco bizottság fogadása

t ms/gg/m/la

1963. november 1.

a magyar unesco bizottság pénteken este a kulturális kap-
csolatok intézetében fogadást adott a művelődésiügyi miniszté-
rium meghívására hazánkban tartózkodó jean piaget professzor,
a nemzetközi nevelésügyi iroda igazgatója tiszteletére. a fo-
gadáson részt vett a magyar nevelésügy és a tudományos élet
számos ismert személyisége. /mti/

19.35/-n

-41-

Je

bb 78. hazánkba érkezett a bulgáriai majakovszkij népi együttes

1963. november 1.

vid/gg/m/La

pénteken a késő esti órákban hazánkba érkezett a bolgár népköztársaság majakovszkij népi együttese, amely az okisz erkel ferenc együttesének bulgáriai vendégszereplését viszonzza. a nagy művészgárda szegeden szállt meg. szombaton kerül sor első magyarországi fellépésükre hódmezővásárhelyen, a petőfi sándor kulturházban. november 4-én debrecenben, 6-án sátoraljai helyen, 10-én egerben lépnek színpadra, s végül 11-én budapestben az operaházban mutatják be műsorukat. /mti/

21.30/-n

-42-

21.18 2. rész

bb79. az első eset, amikor az űrhajó repülés közben a pálya síkját is megváltoztatja - nagy ernő nyilatkozata a poljot-1 felbocsátásáról

1963. november 1.

1 tz/gg vm

a szovjet űrkutatás újabb sikerét nagy ernő gépészmérnök, a központi asztronautikai szakosztályának titkára a következőképpen méltatta az mti munkatársa előtt:

- a poljot-1 sikeres indítása elsősorban az űrrepülés közeljövőbeli feladatai szempontjából nagy jelentőségű, merőben újdonság, hogy az űrhajó csaknem tetszés szerint tudja módosítani pályáját. az eddigi mesterséges égitestek ugyanis erre csupán pályasíkjukban voltak képesek, csak körpályáról elliptikus, vagy elliptikus pályáról körpályára tudtak áttérni, illetve az ellipszispálya földtávoli pontját változtatták meg, a pályasíkot azonban eddig sohasem módosították. most nyílt először lehetőség arra, hogy repülés közben a pálya síkját is módosítsák.

- amikor eddig közel hasonló pályára bocsátottak fel mesterséges holdakat, a pályasíkok sohasem voltak azonosak. még a vosztok-3 és a vosztok-4 pályasíkja között is volt eltérés. igaz, csak kicsiny, 2 szögpercesnyi, de például egy űrrandevu valószínűségének lebonyolítása szempontjából ez is jelentős nehézséget okozott volna, éppen az űrhajók végleges összekapcsolása során.

- a mostani kísérletben először van alkalom arra, hogy a pályasík módosításához szükséges erő nagyságát pontosabban meghatározhassák és egyúttal azt is tanulmányozhassák, hogyan viselkedik a mesterséges égitest az ilyen módosító erő hatására.

- a jövő űrhajózása szempontjából az ilyen feladatoknak igen nagy a jelentőségük. a híradástechnikai mesterséges holdak jelentős részének például az egyenlítő síkjában kellene haladnia, ilyen pályára viszont sem a szovjetunió, sem az USA területén levő indítóállomásokról nem lehet egyszerűen, közbenső pályamódosítás nélkül ráállítani a mesterséges holdat, mindenképpen szükség van tehát arra, hogy az elsődleges indító pályáról bizonyos manőverekkel a kívánt végleges pályára irányítsák át a mesterséges égitestet. ennek a bevezető kísérleteit végzik most a poljot-1 segítségével.

- ehhez - folytatta nagy ernő - természetesen igen kiterjedt, újfajta műszaki berendezések is szükségesek voltak. a poljot-1-ben mindennek előtt az eddiginél sokkal bonyolultabb a vezérlés rendszere, hiszen a pályamódosítás során kapott ugynevezett átmeneti pályák „térbeli görbék”, vagyis nem egy síkban vannak. e pályák számítása a klasszikus módszerekkel gyakran meg sem oldható, így nyilvánvalóan magán a mesterséges holdon is, de a földi irányító állomásokon is az eddiginél sokkal bonyolultabb programok megoldására képes kibernetikai készülékekre van szükség.

/folyt.köv./

21.59/szb

-43-

22.01 2. rész

/bb 79. az első eset...1.folyt./vm

- ugyanez az oka annak, hogy az eddiginél sokkal pontosabb méréstechnikai eljárásokat és ezekre alkalmas eszközöket - rádiólokátorokat, stb. - kellett kidolgoznia és megépíteni.

- végül és nem utolsó sorban, megfelelő helyesbítő rakéta üveket is kellett készíteni még pedig olyanokat, amelyekkel a toloerő - szabatosabban kifejezve a pályahelyesbítő impulzus - az eddiginél sokkal precízebben szabályozható és adagolható. az a tény, hogy mindez sikerült, azt mutatja, hogy a szovjet űrkutatási technika fejlődési üteme nem hagyott alább.

- a technikai megvalósítás az adott esetben tulajdonképpen csak egyféle módon, az előbb említett vezérlőberendezések útján szabályozott, rendkívül precíz működésű rakétahajtóművekkel lehetséges. ezek a rakéta-hajtóművek az ugynevezett mikrorakéták csoportjába tartozhatnak és néhány grammtól néhány száz kilogrammig terjedő tölterőket fejthetnek ki. a működésükhöz szükséges hajtóanyagot természetesen magában az űrhajóban kell tárolni.

- amíg az eddigi kísérletek során a kisebb pályahelyesbítésekhez kizárólag a pálya síkjában fejtettek ki gyorsító, vagy lassító - fékező - hatást, addig ebben a kísérletben már a pálya síkjára merőlegesen, haránt irányban is hasonló erőket kell kifejteni. ezért nyilván nem csupán a szokásos elrendezésű rakétahajtóművekről kellett gondoskodni, hanem olyanokról is, amelyek a repülés irányához viszonyítva oldalirányban fejtik ki az erőt, de az is elképzelhető, hogy esetleg térbelileg beállítható hajtóműveket alkalmaznak, amelyekkel a kívánt pályamódosításnak megfelelően előre vagy oldalirányban, illetve mindkét irányban lehet pályaváltoztató erőket létrehozni - fejezte be tájékoztatását nagy ernő gépészmérnök./,mti/

- . -
v é g e

22.05/szb

-44-

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 189-400, 369-600

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 2.

bb 1. külföldi pedagógusok magyarországon, magyar pedagógusok külföldön

i vt/gg vm zs

1963. november 2.

a pedagógusok szakszervezetének nemzetközi kapcsolatai évről-évre szélesednek, ma már a magyar nevelők 26 külföldi ország pedagógusaival tartanak rendszeres kapcsolatot, s csupán az idén 13 országból jártak hazánkban tanárok, tanítók, az év első tíz hónapjában mexikói, francia, osztrák, olasz, amerikai, jugoszláv, belga, ndk-beli, görög, kubai, dán, kongói és chilei nevelők ismerkedtek hazánk oktatásügyi intézményeivel és a magyar pedagógusok helyzetével. az év hátralevő részében további vendégek érkezését várják; a közeli napokban például 300 nevelő látogat magyarországra a német demokratikus köztársaságból, hogy történelem, földrajz, matematika-szakos és gyógypedagógus magyar kollégáival tapasztalatcserét folytasson.

a szakszervezet szervezésében évről-évre emelkedik a külföldre utazó magyar pedagógusok száma is. az idén magyar delegáció járt többek között a szovjetunióban, Angliában, az ndk-ban és Lengyelországban tanulmányuton. jövőre előreláthatólag tovább bővülnek a pedagógusok közötti nemzetközi méretű tapasztalatcsere keretei, s a tervek szerint még több magyar nevelőnek teszik lehetővé, hogy a helyszínen ismerkedjék meg a különböző országok pedagógusainak munkájával./mti/

bb 2. új autócsárda a budapest-bécsi műút mentén

vid j vm ká

1963. november 2.

a földművelésszövetkezetek győr- sopron megyei központja új autócsárda építését kezdte meg a budapest-bécsi műút mentén fekvő abdai tónál. a jövő év első felében megnyíló új autócsárdában - amelyben egyszerre 200 vendéget tudnak kiszolgálni - főleg magyar ételkülönlegességekkel állnak majd a vendégek rendelkezésére. első-sorban halételeket, halászlét, halpaprikást, rántotthalat, rántott csirkét, csirkepaprikást készítenek az átutazó vendégeknek. gondoskodnak arról is, hogy a szép környezetben vidám hangulatu estéket tölthessenek a kirándulók, a nagyobb csoportok részére szabadtéri szalonmasütéseket rendeznek. győrből autóbuszjáratokkal és a jövő év elején üzembe állítandó mikrobusszal közelíthetik majd meg az új autócsárdát./mti/

- . -
-1-

ll